

ΕΣΤΙΑ

ΕΚΔΙΔΟΤΑΙ ΚΑΤΑ ΚΥΡΙΑΚΗΝ

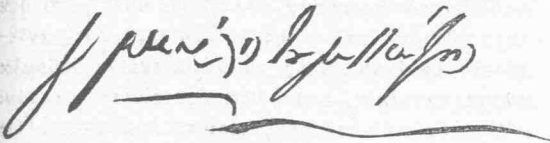
Τόμος Ἑκτος

Συνδρομὴ ἰτησία: Ἐν Ἑλλάδι φρ. 10, ἐν τῇ ἀλλοδαπῇ φρ. 20.—Αἱ συνδρομαὶ ἄρχονται ἀπὸ 1 ἰανουαρίου ἐκάστου ἔτους· καὶ εἶνε ἰτησιαί.—Γραφεῖον τῆς Διευθύνσεως: Ὁδὸς Σταδίου, 6.

3 Δεκεμβρίου 1878

Τῇ 31 Δεκεμβρίου 1878 λήγει τὸ τρίτον ἔτος τῆς Ἑστίας. Ὅσοι τῶν κυρίων συνδρομητῶν ἐπιθυμοῦσι νὰ ἐξακολούθωσι λαμβάνοντες τὴν Ἑστία ν καὶ κατὰ τὸ τέταρτον ἔτος, παρακαλοῦνται ν' ἀποστείλωσι πρὸς τὴν διευθύνσιν αὐτῆς, πρὸ τῆς 1 ἰανουαρίου 1879, τὸ τέμμημα τῆς συνδρομῆς, ὅπως μὴ ἐπέλθῃ διακοπὴ τῆς ἀποστολῆς τοῦ φύλλου.

ΠΑΝΟΜΟΙΟΤΥΠΟΝ ΤΗΣ ΥΠΟΓΡΑΦΗΣ ΤΟΥ
ΕΜΜΑΝΟΥΗΛ ΤΟΜΠΑΖΗ

ΟΛΙΒΕΡ ΤΟΥΙΣΤ

Ἐκ τῶν τοῦ Καρόλου Δίκενς.
Συνέχεια· ἴδι σελ. 756.

Κατὰ τὸ διάστημα τῆς ἀνωτέρω βραχείας συνδιαλέξεως ὁ κύριος Λόσμπερν καὶ ὁ Ὀλιβερ ἔμμενον εἰς τὸ ἔτερον ἄκρον τοῦ δωματίου. Ὅταν ἐτελείωσεν, ὁ ἰατρὸς ἐχαιρέτισε φιλικώτατα τὸν Ἑρρίκον Μαιυλάη, καὶ διὰ νάπαντήσῃ εἰς τὰς πολυπληθεῖς ἐρωτήσεις τοῦ νέου φίλου του ἐδέησε νὰ περιγράψῃ ἐν μεγάλῃ λεπτομερείᾳ τὴν κατάστασιν τῆς ἀσθενοῦς· οὕτω δ' ἐπεβεβαίωσε τὰς καλὰς εἰδήσεις τοῦ Ὀλιβερ, ἅτινα πάντα ὁ κύριος Τζάιλς, ἐν ᾧ προσεποιεῖτο ὅτι ἠσχολεῖτο εἰς τὴν διευθέτησιν τῶν ἀποσκευῶν, ἤκουε μετὰ προσοχῆς ἄκρας.

«Ἐ! ἐτουφεκίσσατε πάλιν κἀνένα, Τζάιλς; ἠρώτησε κατόπιν ὁ ἰατρὸς.

— Ὅχι σέρ, ἀπεκρίνατο ὁ Τζάιλς κατακοκκινίσας.

— Οὔτε κἀνένα κλέπτῃν συνελάβετε, οὔτε ἐσβαίωσατε τὴν ταυτότητα μερικῶν ληστῶν; ἐξηκολούθησε χαιρεκάκως ὁ ἰατρὸς.

— Ὅχι, σέρ, ἀπεκρίνατο μετὰ μεγάλης σοβαρότητος ὁ κύριος Τζάιλς.

— Τόσῳ τὸ χειρότερον, εἶπεν ὁ ἰατρὸς· διότι ὁμολογουμένως εἰς τοιαῦτα πράγματα ἔχετε μεγάλην ἐπιτηδειότητα. Τί κάμνει ὁ Μπρίττλς;

— Ὁ μικρὸς εἶναι πολὺ καλᾶ, σέρ, εἶπεν ὁ κύριος Τζάιλς, ἀναλαβὼν τὸ σύνθηες προστατευτικὸν ἡθὸς του, προκειμένου περὶ τοῦ ὑποδεστέρου του, καὶ μοῦ εἶπε νάσας εἰπῶ προσκυνήματα.

— Καλᾶ, εἶπεν ὁ ἰατρὸς· ἡ παρουσία σας, κύριε Τζάιλς, μοῦ ἔφερεν εἰς τὸν νοῦν ὅτι τὴν

παραμονὴν τῆς ἡμέρας, κατὰ τὴν ὁποίαν προσεκλήθη ἐνταῦθα ἀποτόμως, ἡ ἀγαθὴ σας κυρία μοὶ εἶχεν ἀναθέσει μίαν παραγγελίαν, ἡ ὁποία δὲν θά σας δυσαρεστήσῃ. Ἐλθετε νά σας εἰπῶ δύο λόγια.»

Ὁ κύριος Τζάιλς ἠκολούθησε τὸν ἰατρὸν μετὰ πολλῆς μὲν ἐπισημότητος, ἀλλὰ καὶ κάπως ἐκπεπληγμένος, εἰς μίαν γωνίαν τοῦ δωματίου, καὶ ἔσχε τὴν τιμὴν νὰ συνομιλήσῃ μικρὸν ταπεινῇ τῇ φωνῇ μετ' αὐτοῦ· μεθ' ἧ ἔκαμεν ὑποκλίσεις ἐπὶ ὑποκλίσεων καὶ ὑπεχώρησε βαδίζων πολλῶ μεγαλοπρεπέστερον τοῦ συνήθους. Τὸ θέμα τῆς συνομιλίας ἐκείνης δὲν ἀνεκοινώθη εἰς τὴν αἴθουσαν, ἐν τῷ μαγειρείῳ ὅμως ἐγένετο γνωστὸν παραχοῆμα· διότι ὁ κύριος Τζάιλς μετέβη κατ' εὐθείαν ἐκεῖ, διέταξε νὰ τῷ κομίσωσι μίαν λάγνηνον ζύθου, καὶ ἀνήγγειλεν ὑπερηφάνως καὶ μετ' ἐπισημότητος, ὅτι ἡ κυρία του, λαβοῦσα ὑπ' ὄψιν τὴν γενναιότητα, ἣν οὗτος ἔδειξε κατὰ τὴν ἀπόπειραν ἐκείνην τῆς κλοπῆς, ἤξιασε νὰ καταθέσῃ εἰς τὸ ταμειυτήριον τὸ ποσὸν εἰκοσιπέντε λιρῶν στερλινῶν διὰ λογαριασμὸν του. Ἀμφότεραι αἱ θεράπαιναι ἀνέτειναν χεῖρας καὶ ὀφθαλμοὺς εἰς τὸν οὐρανὸν, ἐπιλέγουσαι ὅτι εἰς τὸ ἐξῆς ὁ κύριος Τζάιλς θά φέρεται βεβαίως μετὰ πολλὴν ὑπερηφάνειαν, εἰς ἧ ὁ κύριος Τζάιλς ἀπῆντησε τακτοποιῶν τὸ περιλαίμιον τοῦ ὑποκαμίσου του, ὅτι εἶναι πολὺ ἠπατημένοι καὶ ὅτι μεγάλην θά ταῖς ὄφειλε χάριν ἂν καθίστων αὐτὸν προσεκτικὸν ἐν περιπτώσει καθ' ἣν ἤθελε προσενεχθῆ οὐχὶ πολὺ εὐγενῶς πρὸς τοὺς ὑποδεστέρους του. Καὶ ἄλλας πολλὰς ἔκαμε παρατηρήσεις, τὰ μέγιστα τιμῶσας τὴν μετριοφροσύνην του, τὰς ὁποίας μετὰ πολλοῦ ἐνθουσιασμοῦ καὶ ἐπευφημιῶν ἤκουσαν αἱ θεράπαιναι, διότι αἱ παρατηρήσεις αὗται ἦσαν ἐπίσης ἐνδιαφέρουσαι καὶ περίεργοι, ὡς πᾶσαι αἱ ἀναφερόμεναι εἰς τὸν βίον ἐπισήμων ἀνδρῶν.

Τὸ ἐπίλοιπον τῆς ἐσπέρας διήλθον οἱ ἐν τῇ αἴθουσῃ ἐν φαιδρότητι καὶ χαρᾷ, διότι ὁ κύριος Λόσμπερν ἦτο λίαν εὐδιάθετος, ὁ δὲ Ἑρρίκος καίπερ περίφροντις καὶ κεκοπιακῶς· δὲν ἠδυνήθη νὰ μὴ συμμερισθῇ τὴν εὐθυμίαν τοῦ ἀγαθοῦ ἰατροῦ, ὅστις μυρίας εἶπεν ἀστεϊότητας, ὡν τὰς πλείστας ἠρῦετο ἐκ συμβάντων αὐτῷ κατὰ τὴν ἐνάσκησιν τοῦ ἐπαγγέλματός του· ὁ Ὀλιβερ ἀκούων τὰς ἀστεϊότητας ταύτας ἐγάλα συ-

χνάκις ἐγκαρδίως, ὁ δὲ ἰατρός, καταγοητευμένος ἐκ τούτου, ἐγέλα ἐπίσης ἀπλότης, καὶ αὐτὸς δὲ ὁ Ἐρρίκος Μαιυλάη μετέσχεν ἐπὶ τέλους τῆς γενικῆς ἰλαρότητος. Διήλθον λοιπὸν οὕτω τὴν ἐσπέραν ὅσῳ ἦτο δυνατὸν φαιδρότερον ἐν παρομοίᾳ περιστάσει, καὶ ἐχωρίσθησαν πολὺ ἀργά, χαίροντες καὶ ἡσυχοί, ὅπως ἀναπαυθῶσι μικρὸν μετὰ τὴν ἀγωνίαν καὶ τὴν σκληρὰν ἀβεβαιότητα, ὅψ' ὧν κατετράχοντο μέχρι πρὸ ὀλίγου.

Τὴν πρώτην τῆς ἐπαύριον ὁ Ὀλιβερ ἐξῆυπνησεν εὐχάρις καὶ κατέγινεν εἰς τὰς συνήθεις αὐτοῦ ἀσχολίας μεθ' ἡδονῆς, ὁποῖαν ἐπὶ πολλὰς ἡμέρας δὲν εἶχεν αἰσθανθῆ. Τὰ πτηνὰ ἐκελάδουν ἐπὶ τῶν δένδρων, ὁ δὲ Ὀλιβερ δρέπων μετὰ σπουδῆς τὰ ὠραιότερα ἄνθη τῶν ἀγρῶν παρεσκεύαζεν ἀνθοδέσμην, ἧς ἡ λαμπρότης καὶ ἡ εὐωδία ἤλπιζεν ὅτι θὰ κατέθελγον τὴν Ῥόζαν. Ἄπαντα τὰ ἀντικείμενα ἀπέβαλον τὴν στυγνὴν ἐκείνην ὄψιν, δι' ἧς περιέβαλλε πρότερον αὐτὰ ἡ περίλυπος ψυχὴ του. Καὶ νῦν ἐφαίνετο αὐτῷ ὅτι ἡ δρόσος ἀπήστραπτε λαμπρότερον ἐπὶ τῶν φύλλων, ὅτι ὁ ἄνεμος ἐκίνει ταῦτα ἀρμονικώτερον, ὅτι καὶ ὁ οὐρανὸς αὐτὸς ἦν αἰθριώτερος· τοσοῦτον αἱ κατέχουσαι ἡμᾶς σκέψεις ἐπενεργοῦσιν ἐπὶ τῆς θεᾶς τοῦ ἐξωτερικοῦ κόσμου. Οἱ ἄνθρωποι ὅσοι, θεωροῦντες τὴν φύσιν καὶ τοὺς ὁμοίους τῶν, εὐρίσκουσι τὰ πάντα στυγνὰ καὶ μαῦρα, δὲν ἔχουσι καθ' ὀλοκληρίαν ἄδικον· ἀλλ' ἡ ζοφερὰ χροιά, δι' ἧς περιβάλλουσι τὰντικείμενα, προέρχεται ἐκ τῶν ἰκτερικῶν ὀφθαλμῶν καὶ τῆς ἰκτερικῆς καρδίας των, τὰ πάντα παραμορφῶντων. Τάληθ' ἡ χρώματα εἰσι λεπτὰ καὶ ἀβρὰ καὶ πρέπει νὰ θεωρῶνται δι' ὀφθαλμῶν ὑγιεστέρων καὶ ἀγνοτέρων.

Τοὺς ἐωθινοὺς αὐτοῦ περιπάτους δὲν ἔκαμνεν ὁ Ὀλιβερ μόνος. Τὴν πρώτην ἡμέραν, καθ' ἣν ὁ Ἐρρίκος Μαιυλάη εἶδεν αὐτὸν κοιμίζοντα τὴν μεγάλην ἀνθοδέσμην, τοσαύτην ἀγάπην ἐπεδείξατο πρὸς τὴν καὶ μετὰ τοσαύτης διηυθέτησεν αὐτὰ φιλοκαλίᾳ, ὥστε ὑπερέβαλε πολὺ τὸν νέον αὐτοῦ φίλον. Ἄλλ' ἂν κατὰ τοῦτο ὁ Ὀλιβερ κατεῖχε τὰ δευτέραια, ἀφ' ἐτέρου ὅμως μόνος αὐτὸς ἐγίνωσκε πρὸς εὐρίσκοντο τὰ κάλλιστα τῶν ἀνθῶν, καὶ καθ' ἑκάστην πρώτην ἀμφοτέρω ἔτρεχον ἀνά τοὺς ἀγροὺς δρόποντες ἄνθη καὶ ὀγκώδεις δέσμας αὐτῶν κοιμίζοντες. Τὸ παράθυρον τοῦ κοιτῶνος τῆς ἀσθενοῦς ἦτο νῦν ἀνεωγμένον, διότι αὕτη ἤθελε νάναπνῆ τὸν καθαρόν καὶ ἀρωματώδη τοῦ θέρους ἀέρα, ἐπὶ δὲ τοῦ χείλους τοῦ παραθύρου ἐτίθετο ἐκάστην πρώτην ἐπὶ μικροῦ ἀγγείου πλήρους ὕδατος δροσερὰ ἀνθοδέσμη, ἐπιμελῶς πάντοτε ἀνανεουμένη. Ὁ Ὀλιβερ παρετήρησε μετ' ἀπορίας ὅτι τὰνανεούμενα μαρμαμένα ἄνθη δὲν ἀπερρίπτοντο, καὶ ὅτι ὁσάκις ὁ ἰατρός εἰσῆρχετο εἰς τὸν κήπον ἐκύτταζε πάντοτε τὸ ἐν τῷ παραθύρῳ ἀνοσφόνον ἀγγεῖον καὶ ἐκίνει ἐκφραστικῶς τὴν κε-

φαλὴν προτοῦ νάρκησιν τὸν ἐωθινόν του περιπάτον. Ἐν τῷ μεταξύ ὁ χρόνος παρήρχετο, καὶ ἡ τῆς Ῥόζας ἀνάρρωσις προσέβαινε ταχέως.

Ὁ Ὀλιβερ οὐδαμῶς ἐστενοχωρεῖτο, ἂν καὶ ἡ νεανίς ἔμενεν ἔτι διαρκῶς ἐν τῷ κοιτῶνι αὐτῆς, καὶ δὲν ἐγίνοντο πλέον ἐσπερινοὶ περιπάτοι, ἐκτὸς τινῶν συντόμων ἐκδρομῶν μετὰ τοῦ κυρίου Μαιυλάη. Μετὰ μείζονος δὲ ζήλου ἐπωφελεῖτο τῶν μαθημάτων τοῦ γέροντος διδασκάλου του καὶ τόσῳ καλῶς εἰργάζετο, ὥστε καὶ αὐτὸς ὁ ἴδιος ἐξεπλήσσετο διὰ τὴν ταχύτητα τῶν προόδων του. Περὶ τοιαῦτα δ' ἀσχολουμένῳ ἐπῆλθεν αὐτῷ ἀπροσδόκητὸν τι καὶ τρομερὸν συμβεβηκός.

Τὸ μικρὸν δωμάτιον ἐν ᾧ συνείθιζε νὰ μελετᾷ ἔκειτο ἐν τῷ ἰσογειῷ, κατὰ τὸ ὅπισθεν μέρος τῆς οἰκίας. Τὸ παράθυρον ἦτο πρὸς τὸ μέρος τοῦ κήπου, ἐκοσμεῖτο δὲ δι' ἰάσμων καὶ αἰγιοκλήματος καὶ ἄλλων ἀναρριχητικῶν φυτῶν, κάλλιστα ἀναδιδόντων ἀρώματα. Ὁ κήπος συνείχετο διὰ μικρᾶς θύρας μετὰ τινος λειβαδίου, οὐ πέραν ἐφαίνετο ἐν δάσος. Πρὸς τὸ μέρος ἐκεῖνο οὐδεμίαν ὑπέρχε κατοικία, καὶ ἡ θεὰ ἐξετείνετο μακρὰν.

Ὠραίαν τινὰ ἐσπέραν, περὶ τὸ λυκόφως, ὁ Ὀλιβερ ἐκάθητο πλησίον τοῦ παραθύρου ἐκεῖνον, μελετῶν μετὰ προσοχῆς. Ἐμεινεν ἐπὶ τινὰ καιρὸν ἐσκυμμένος ἐπὶ τοῦ βιβλίου, ἐπειδὴ δὲ κατὰ τὴν ἡμέραν ὁ καύσων ἦτο ὑπερβολικὸς, βαθμηδὸν κατελήφθη ὑπὸ ὕπνου.

Ἐπάρχει εἶδός τι νάρκης ἢ ὕπνου, λάθρα οὕτως εἰπεῖν καταλαμδάνοντος ἡμᾶς, καθ' ὃν, ἐν ᾧ τὸ σῶμα μένει ἀδρανῆς, ἡ ψυχὴ ἀντιλαμβάνεται ἀμυδρῶς τῶν γενομένων καὶ διατηρεῖ τὴν δύναμιν τοῦ νὰ περιπλανᾶται κατὰ τὸ δοκοῦν ἀπὸ τόπου εἰς τόπον. Ἡ ἀκατανίκητος ἐκείνη νάρκη, ἡ ἐξάντλησις τῶν δυνάμεων, ἡ παράλυσις τῆς βουλήσεως, καὶ ἡ ἐντελής ἀδυναμία πρὸς διεύθυνσιν τῶν ἡμετέρων σκέψεων καὶ κινήσεων, δύναται νὰ ὀνομασθῆ βεβαίως ὕπνος· ἀλλ' ὅμως διαρκούντος αὐτοῦ ἔχομεν συνειδήσιν τῶν περὶ ἡμᾶς γινομένων, καὶ ἐν αὐτοῖς ἔτι τοῖς ὄνειροις ἡμῶν λόγοι πράγματι λεχθέντες, καὶ ἦτοι πραγματικοὶ ἐπίσης ἀναμίγνυνται αὐτοῖς καταλλήλως καὶ τεχνικῶς, καὶ τόσῳ καλῶς συγκιρνᾶται ἡ φαντασία μετὰ τῆς πραγματικότητος, ὥστε ἀδύνατον καθίσταται ἡμῖν νὰ ποιήσωμεν διάκρισιν κατόπιν. Καὶ δὲν εἶναι τοῦτο μόνον τὸ παραδοξότερον φαινόμενον τῆς τοιαύτης σιγμιαίας νάρκωσος· ἐκτὸς πάσης ἀμφιβολίας τυγχάνει, ὅτι ἐν ᾧ ἢ τε ὄρασις ἡμῶν καὶ ἡ ἀφῆ διατελοῦσιν ἐν παραλύσει, τὰ ὄνειρα καὶ αἱ ὑπὸ τῆς ἡμετέρας φαντασίας ἀναπαριστώμεναι ἀλόκοτοι σκηναὶ ὑφίστανται τὴν ἐπενέργειαν, τὴν ὕλικὴν ἐπενέργειαν τῆς σιωπηρᾶς παρουσίας πραγματικοῦ τινὸς ἀντικειμένου, ὕπερ δὲν εὐρίσκετο πλησίον ἡμῶν καθ' ἣν στιγμὴν ἐκλείσασμεν τοὺς ὀφθαλμοὺς, καὶ ὕπερ οὐδὲ κἂν εἶχομεν κατὰ νοῦν προτοῦ νὰ κοιμηθῶμεν.

Ὁ Ὀλιβερ ἠσθάνετο κάλλιστα ὅτι εὐρίσκετο ἐν τῷ μικρῷ δωματίῳ του, ὅτι τὰ βιβλία του ἔκεινον πρὸ αὐτοῦ ἐπὶ τῆς τραπέζης, καὶ ὅτι ἡ ἑσπερινὴ αὐρὰ ἔπνεεν ἡρέμα εἰς τὰ φύλλα τῶν κοσμοῦντων τὸ παράθυρόν του ἀναριθμητικῶν φυτῶν· καὶ ὁμως ἦτο βεβουθισμένος εἰς ὕπνον. Αἰφνιδίως ἡ σκηνὴ μετεβλήθη, καὶ τῷ ἐφάνη ὅτι ἀνέπνεεν ἀέρα βαρὺν καὶ μεμιασμένον· καὶ μετὰ τρόμου ἠσθάνθη ὅτι εὐρίσκετο αὐθις ἐγκαθειργμένος ἐν τῇ οἰκίᾳ τοῦ Ἑβραίου· καὶ εἶδε τὸν φρικώδη ἐκεῖνον γέροντα, ἐστηριγμένον εἰς τὴν συνήθη θέσιν καὶ δακτυλοδεικτοῦντα αὐτὸν, ταπεινῆ δὲ τῇ φωνῇ συνδιαλεγόμενον μετὰ τινος ἄλλου ἀνδρὸς παραπλεύρως αὐτοῦ καθημένου καὶ ἔχοντος ἐστραμμένα τὰ νῦτα πρὸς τὸ παιδίον.

Ἐνόμισεν ὅτι ἤκουσε τὸν Ἑβραῖον λέγοντα ταῦτα·

«Σιωπῆ! φίλε μου· αὐτὸς εἶναι πραγματικῶς, δὲν ὑπάρχει ἀμμυία ἀμφιβολία· πηγαίνω μεν.

— Αὐτός! ἀπεκρίνατο ὁ ἕτερος. Καὶ ἡμπεροῦσα νὰ ἀπατηθῶ ἐγὼ; Καὶ ἂν χίλιοι διάβολοι ἐλάμβανον τὴν μορφήν του, καὶ αὐτὸς εὐρίσκετο εἰς τὸ μέσον αὐτῶν, κἄτι τι θὰ με ἔκαμνε νὰ τον ἀναγνωρίσω εἰς τὴν στιγμὴν· καὶ θαμμένος νὰ ἦτον πενήντα πῆχεις βαθεῖα, χωρὶς κἀνὲν σημείον εἰς τὸν τάρνον του, θὰ εἴξευρα νὰ σου εἰπῶ, ἐδῶ εἶναι θαμμένος. Μὴ φοβείσαι.»

Τοσοῦτο δὲ μῖσος ἀπέπνεον οἱ λόγοι τοῦ ἀνθρώπου ἐκεῖνου, ὥστε ἐκ τοῦ φόβου ὁ Ὀλιβερ ἐξύπνησεν, ἀναπηδήσας ἔντρομος.

Ἦψιστε θεε, πῶς τὸ αἷμα ὄλον συνέρρευσε ἐν τὴν καρδίαν του καὶ τῷ ἔκοψε τὴν φωνὴν καὶ τὴν δύναμιν τοῦ νὰ κινηθῆ! . . . Ἐκεῖ, ἐκεῖ παρὰ τὸ παράθυρον, πλησιαίτατα αὐτοῦ, τοσοῦτω πλησίον ὥστε ἠδύνατο νὰ τον ἐγγίση διὰ τῆς χειρὸς, ἴστατο ὁ Ἰουδαῖος παρατηρῶν τὸ δωματίον διὰ τῶν ὡς ὄφως ὀρθαλμῶν του καὶ βασκαίνων τὸ παιδίον· καὶ παραπλεύρως αὐτοῦ, ὠχρὸς ἐκ λύσσης ἢ ἐκ φόβου, ἢ ἐξ ἀμφοτέρων συγχρόνως, ἴστατο ὁ ἀγριοπρόσωπος ἐκεῖνος ἀνθρώπος, μεθ' οὗ συνεκρούσθη ἐν τῇ αὐλῇ τοῦ πανδοχείου.

Εἶδεν αὐτοὺς ἐπὶ μίαν μόνον στιγμὴν, καὶ ἠφανίσθησαν ὡς ἀστραπή. Ἄλλ' ἐκεῖνοι τὸν ἀνεγνώρισαν· καὶ ὁ Ὀλιβερ ἐπίσης τοὺς ἀνεγνώρισε κάλλιστα· ἡ φυσιογνωμία των τοσοῦτω σερεῶ· ἦτο ἀποτετυπωμένη εἰς τὴν μνήμην του, ὡσεὶ ἦτο ἐγκεχαραγμένη ἐπὶ μαρμάρου, ὅπερ ἐκ γενετῆς νὰ εἶχεν ἀείποτε πρὸ ὀφθαλμῶν. Ἐπὶ μίαν στιγμὴν ἔμεινε ὡς ἀπολιθωθεῖς. Εἶτα ἐπήδησεν εἰς τὸν κῆπον καὶ ἤρχισε πάση δυνάμει κραυγάζων καὶ ἐπικαλούμενος βοήθειαν.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ ΔΔ'

Ἀνσάρετος ἔκλασε τοῦ συμβεβηκότος τοῦ Ὀλιβερ, καὶ ἐνδιαφέρουσα συνδιάλεξις τοῦ Ἑρρίκου Μαυιλάη μετὰ τῆς Ρόζας.

Ὅτε οἱ ἐν τῇ οἰκίᾳ ἐνοικοῦντες, ἀκούσαντες

τὰς κραυγὰς τοῦ Ὀλιβερ, προσέτρεξαν εἰς τὸν κῆπον, εὗρον αὐτὸν ὠχρὸν καὶ τεταραγμένον, δακτυλοδεικτοῦντα δὲ τὸ μακρινὸν λειβάδιον καὶ μόλις δυνάμενον νὰ διαρθρώσῃ τὰς λέξεις: «Ὁ Ἑβραῖος! ὁ Ἑβραῖος!»

Ὁ κύριος Τζάιλς δὲν ἠδυνήθη νὰ ἐνοήσῃ τί τοῦτο ἐσήμαινε, ἀλλ' ὁ Ἑρρίκος Μαυιλάη, ὅστις εἶχεν ὀξυτέραν τὴν νόησιν καὶ εἶχε προηγουμένως μάθει παρὰ τῆς μητρὸς αὐτοῦ τὴν ἱστορίαν τοῦ Ὀλιβερ, κατενόησε πάραυτα τί ἔτρεχε.

«Πρὸς ποῖον μέρος ἐτράπη, ἠρώτησεν ἀρπάζοντας ῥόπαλόν τι, ὅπερ εὗρον ἐν τινι γωνίᾳ.

— Πρὸς ἐκεῖνο, ἀπεκρίθη ὁ Ὀλιβερ, δείξας τὴν ὁδὸν, ἣν ἠκολούθησαν οἱ ἄνθρωποι ἐκεῖνοι. Τοὺς ἔχασα ἀπὸ τὰ ῥάτια μου πρὸ μιᾶς στιγμῆς.

— Τότε θὰ ἐκρύβησαν εἰς τὸ ρεῦμα! παρέτήρησεν ὁ Ἑρρίκος· ἀκολουθήσατέ με καὶ ἔρχεσθε ὅσον ἡμπορεῖτε πλησίον μου.»

Καὶ ταῦτα εἰπὼν, ἀνερχιχθή ἐν ἀκαρεῖ εἰς τὸν φραγμὸν καὶ μετὰ τοσαύτης ταχύτητος ἤρχισε νὰ τρέχῃ, ὥστε οἱ ἄλλοι μόλις καὶ μετὰ βίας ἠδύναντο νὰ τον ἀκολουθῶσι.

Ὁ Τζάιλς τὸν ἠκολούθησεν ὡς ἠδύνατο καὶ ὁ Ὀλιβερ ἐπίσης. Μετὰ παρέλευσιν ἐνὸς ἢ δύο λεπτῶν τῆς ὥρας, ὁ κύριος Λόσμπερν, ὅστις κατ' ἐκείνην τὴν στιγμὴν ἐπέστρεφεν ἐκ περιπάτου, ἀνερχιχθή τελευταῖος εἰς τὸν φραγμὸν, καὶ μετ' εὐκινήσιας, ποῖαν οὐδεὶς προσεδόκα παρ' αὐτοῦ, ἔτρεξεν ὀπισθὲν των, ἐρωτῶν διὰ κραυγῶν τί τρέχει.

Ἐτρέχον λοιπὸν οὕτω, μηδὲ ἴσταμενοι ἔν' ἀναπνεύσωσι, μέχρις οὗ ὁ Ἑρρίκος, φθὰς εἰς γωνίαν τινὰ τοῦ ἀγροῦ, ὑποδειχθεῖσαν ὑπὸ τοῦ Ὀλιβερ, ἀνηρέυνσεν ἐπιμελῶς τὸ ρεῦμα καὶ παρακείμενόν τινα φραγμὸν· οὗ ἐπωφεληθέντες οἱ ἄλλοι ἠδυνήθησαν νὰ καταφθάσωσιν αὐτὸν, ὁ δ' Ὀλιβερ κατώρθωσε νὰ φηγηθῆ τῷ κ. Λόσμπερν τὰ προκαλέσαντα τὴν καταδίωξιν ἐκεῖνην αἷτια.

Πᾶσαι ὁμως αἱ ἔρευναι ἀπέβησαν κεναὶ καὶ ἄκρποι· οὐδὲ ἔχνη μάλιστα νωπὰ βημάτων ἠδυνήθησαν ν' ἀνεύρωσιν. Ἀνῆλθον εἰς τὴν κορυφὴν λοφίσκου, ὁπότεν διεκρίνοντο πάντα τὰ ἐν τῇ πεδιάδι καθ' ὅλας τὰς διευθύνσεις εἰς τριῶν ἢ τεσσαρῶν μιλίων ἀπόστασιν· ἀριστερόθεν, ἐν μέσῳ φάραγγος, ἐφαίνετο τὸ χωρίον· ἀλλ' ὅπως φθάσωσιν εἰς αὐτὸ οἱ διωκόμενοι ἦσαν ἠναγκασμένοι νὰ διατρέξωσι μέγα διάστημα ἐν ἀνοικτῷ χώρῳ, ὅπερ ἦτο ἀδύνατον νὰ κατορθώσωσι τοσοῦτω ταχέως. Ἀπὸ τὸ ἀντίθετον μέρος εἰς τὸ ἄκρον τοῦ λειβαδίου ὑπῆρχε δάσος πυκνόν, ὅπου δὲν ἦτο δυνατὸν νὰ κρυβῶσι διὰ τὸν αὐτὸν λόγον.

«Ἴσως τὸ εἶδες εἰς τὸν ὕπνον σου, Ὀλιβερ! εἶπεν ὁ Ἑρρίκος Μαυιλάη λαβὼν αὐτὸν κατὰ μέρος.

— Ὅχι, ὄχι! σὲρ, βεβαίως ὄχι; ἀπεκρίθη ὁ

ἽΟλιβερ, φρίσσω ἐπὶ τῇ ἀναμνήσει τῆς ἀποτροπαίου μορφῆς τοῦ ἀθλίου ἐκείνου γέροντος. Τοὺς εἶδα πολὺ καλὰ, δὲν ἔχω καμμίαν ἀμφιβολίαν, τοὺς εἶδα καὶ τοὺς δύο, ὅπως σὰς βλέπω.

— Ποίος ἦτο ὁ ἄλλος; ἠρώτησαν ταυτοχρόνως ὁ Ἑρρίκος καὶ ὁ κύριος Λόσμπερν.

— Ὁ ἴδιος ἄνθρωπος, μὲ τὸν ὅποιον σὰς εἶπα τί μου συνέβη εἰς τὸ πανδοχεῖον, εἶπεν ὁ ἽΟλιβερ. Ἐκυττάχθημεν ἐπὶ πολὺ ἀσκαρδαμυκτὶ, καὶ ἠμπορῶ μετὰ μεγάλης θετικότητος νὰ βεβαιώσω πῶς αὐτὸς εἶναι.

— Καὶ ἐτράβηξαν αὐτὸν τὸν δρόμον; ἠρώτησεν ὁ Ἑρρίκος· εἶσαι βέβαιος;

— Ὅπως εἶμαι βέβαιος ὅτι ἦσαν εἰς τὸ παράθυρον, ἀπεκρίθη ὁ ἽΟλιβερ, δείξας τὸν χωρίζοντα τὸν κῆπον ἀπὸ τοῦ λειβαδίου φραγμὸν ὁ ὑψηλὸς ἄνθρωπος ἐπέρασεν ἀπὸ ἐκεῖνο τὸ μέρος, καὶ ὁ Ἑβραῖος ἔτρεξεν ὀλίγα βήματα δεξιᾶ καὶ ἐχώθη ἀπὸ αὐτὸ τὸ ἄνοιγμα.»

Ἐπὶ τῆς φυσιογνωμίας τοῦ ἽΟλιβερ, οὕτως ὀμιλοῦντος, ἀπετυποῦτο καθαρὰ ἔκφρασις εἰλικρινείας, τοῦτο δὲ καλῶς παρετήρησαν ἀμφοτέρω οἱ κύριοι· προσέβλεψαν εἶτα ἀλλήλους καὶ ἐφάνησαν μεγάλως εὐχαριστηθέντες διὰ τὴν ἀκρίθειαν τῶν λεπτομερειῶν· ἀλλ' οὐδαμοῦ οὐδὲ τὸ ἐλάχιστον ἔχνος τῶν φυγᾶδων ἀνεκαλύφθη. Τὸ χόρτον ἦτο ὑψηλόν, ἀλλ' ἐκεῖ μόνον ἐφαίνετο καταπεπατημένον, δπόθεν διῆλθον οἱ διώκοντες. Αἱ ὄχθαι τοῦ ρεύματος ἦσαν ἐξ ὑγρᾶς ἀργιλώδους γῆς, καὶ ὅμως οὐδαμοῦ ἐπ' αὐτῆς ἐφαίνοντο ἀποτετυπωμένα ἔχνη ποδῶν.

«Παράδοξον πρᾶγμα! ἀνεφώνησεν ὁ Ἑρρίκος.

— Παράδοξον, ἀλήθεια! ἐπανελάθεν ὁ ἰατρός. Καὶ αὐτὸς ὁ Μπλάδερ καὶ ὁ Ντᾶφ ἂν εὕρισκοντο ἐδῶ θὰ ἔχωνον τὰ πασχάλια των.»

Καίτοι ὅμως αἱ ἔρευνοι ἀπέβησαν ἄκαρποι, ἐξηκολούθησαν ταύτας, μέχρις οὗ ἐπελθοῦσα ἡ νύξ ἠνάγκασεν αὐτοὺς νὰ παραιτηθῶσι πάσης ἐλπίδος ἀνακαλύψεως. Ὁ Τζάιλς ἐστάλη εἰς τὰ διάφορα καπηλεῖα τοῦ χωρίου, μαθὼν ἐν λεπτομερείᾳ πρότερον παρὰ τοῦ ἽΟλιβερ τὰ χαρακτηριστικὰ τῶν δύο φυγᾶδων· ἡ ἀναγνώρισις τοῦ Ἑβραίου μάλιστα ἦτο εὐχερестаτή, ἂν εὕρισκετο πίνων ἐν καπηλεῖᾳ τινί. Ἄλλ' ὁ Τζάιλς ἐπανῆλθεν ἄπρακτος, μηδεμίαν κομίζων πληροφορίαν, δυναμένην νὰ διαφωτίσῃ τὸ μυστηριώδες ἐκεῖνο συμβεβηκός.

Τὴν ἐπαύριον ἐπανελήφθησαν αἱ ἔρευνοι, ἀλλ' ἄνευ κρείσσονος ἀποτελέσματος. Τὴν μεθεπομένην δ' ἡμέραν ὁ ἽΟλιβερ καὶ ὁ κύριος Μαιυλάη μετέβησαν εἰς τὴν ἀγορὰν τῆς πλησίον πόλεως, ἐπὶ τῇ ἐλπίδι τοῦ νὰ ἴδωσιν ἢ μάθωσι τι σχετικὸν μὲ τὴν ὑπόθεσιν. Ἀλλὰ καὶ ἡ ἀπόπειρα αὕτη ἀπέβη ἄκαρπος. Μετὰ παρέλευσιν δὲ τινῶν ἡμερῶν τὸ πρᾶγμα ἤρχισε νὰ λησμονῆται, ὡς συχναὶς συμβαίνει, ὅτε ἡ περιεργία, μὴ εὕρι-

σκουσα τροφήν ἐν νέαις περιπλοκαῖς καὶ ἐπεισοδίοις, σβέννυται ἀφ' ἑαυτῆς.

Κατὰ τὸ διάστημα τοῦτο ἡ ἀνάρρωσις τῆς Ῥόζας προέβαινε μετὰ μεγάλης ταχύτητος· κατέλιπε τὸν κοιτῶνα αὐτῆς, ἠδύνατο νὰ ἐξέρχεται καὶ νὰ ἐξακολουθῇ διάγουσα τὸν πρότερον βίον, ἐνσπεύρουσα τὴν χαρὰν εἰς τὰς καρδίαις πάντων.

Καίτοι ὅμως ἡ τοιαύτη εὐχάριστος μεταβολὴ ἐπενήργει προφανῶς ἐπὶ τοῦ περιστοιχίζοντος αὐτὴν μικροῦ οἰκογενειακοῦ κύκλου, καίτοι φαίδραλ συνομιλίας καὶ γέλωτες ἀντήχουν καὶ αὐθις ἐν τῇ ἀγορικίᾳ, ἐνίοτε ὅμως παρετηρεῖτο μεταξύ τῶν ἐνοικούντων, μὴδ' αὐτῆς τῆς Ῥόζας ἐξαίρουμένης, ἀσυνήθης δυσθυμία καὶ βεβιασμένη συμπεριφορὰ, μὴ διαλαθόντα τὴν προσοχὴν τοῦ ἽΟλιβερ. Ἐπὶ ὥρας ὀλοκλήρους ἡ κυρία Μαιυλάη καὶ ὁ υἱὸς τῆς ἔμενον πολλάκις κατὰ κλειστοί, πολλάκις δὲ παρετηρήθη ὅτι ἡ Ῥόζα εἶχε κλαῦσει. Ὅτε δ' ὁ κύριος Λόσμπερν ὤρισεν τὴν ἡμέραν τῆς εἰς Τσέρτου ἀναχωρήσεώς του, τὰ τοιαῦτα συμπτώματα ἐπολλαπλασιάσθησαν καὶ κατάδηλον κατέστη ὅτι συνέβαινε τι τὸ ταράττον τὴν ἡσυχίαν τῆς νεάνιδος καὶ τινος ἄλλου ἔτι.

Ἐπὶ τέλους προΐαν τινὰ, καθ' ἣν ἡ Ῥόζα εὕρισκετο μόνη ἐν τῷ ἐστιατορίῳ, εἰσῆλθεν ὁ Ἑρρίκος Μαιυλάη καὶ ἐξητήσατο μετὰ τινος ἐνδοιασμοῦ τὴν ἄδειαν νὰ συνομιλήσῃ μετ' αὐτῆς ἐπὶ τινὰς στιγμάς.

«Ῥόζα, δύο ἢ τρεῖς λέξεις ἀρκοῦσιν, εἶπεν ὁ νέος πλησιάσας τὸ κάθισμα αὐτοῦ πρὸς τὸ τῆς κόρης· εἰςῆλθες ἤδη ὅ τι ἔχω νὰ σοι εἶπω· αἱ διακαέστεραι τῆς καρδίας μου ἐλπίδες δὲν σοι εἶναι ἄγνωστοι, ἂν καὶ δὲν ἤκουσας αὐτὰς εἰσέτι ἀπὸ τοῦ στόματός μου.»

Ἴδουσα αὐτὸν εἰσελθόντα ἡ Ῥόζα ὠχρίασεν, ἀλλὰ τοῦτο προήρχετο ἴσως ἐκ τῆς προσφάτου ἀσθενείας αὐτῆς. Ἐχαιρέτισε μόνον· εἶτα κύψασα πρὸς τὰ πλησίον εὕρισκόμενα ἄνθη, ἀνέμενεν ἐν σιγῇ νὰ ἐξακολουθήσῃ ὁ νέος.

«Νομίζω, . . . εἶπεν ὁ Ἑρρίκος, ὅτι . . . ἔπρεπε νὰ ἔχω ἀναχωρήσει ἤδη.

— Ναι, ἀπεκρίνατο ἡ Ῥόζα. Συγγνώμην διότι τοιουτοτρόπως σοὶ ὀμιλῶ, ἀλλ' ἐπεθύμουν πολὺ νὰ εἶχες ἀναχωρήσει.

— Μὲ ἔφερον ἐνταῦθα ὁ φόβος περὶ πρᾶγμα· τος ὀδυνηροτάτου καὶ φρικωδεστάτου, ἐξηκολούθησεν ὁ νέος, ὁ φόβος περὶ ἀπωλείας τοῦ μόνου ὄντος, ἐν ᾧ συνεκέντρωσα τοὺς πόθους μου πάντας, πάσας μου τὰς ἐλπίδας. Ἦσο ἐτοιμοθάνατος, κυμαινομένη μεταξύ οὐρανοῦ καὶ γῆς. Καὶ εἶναι γνωστὸν ὅτι ὁσάκις ἡ ἀσθένεια προσβάλλῃ πρόσωπα νέα, ὠραία καὶ ἀγαθὰ, ἡ ἀσπίλος ψυχὴ των μετὰ πόθου ἀποβλέπει εἰς τὸν λαμπρὸν χῶρον τῆς αἰωνίου ἀναπαύσεως· εἶναι γνωστότατον δυστυχῶς, ὅτι τὰ κάλλιστα τῶν

ἐπὶ τῆς γῆς θερίζει ἐν τῇ ἀκμῇ αὐτῶν ὁ θάνατος.»

Δάκρυα ἔτρεχον ἐκ τῶν ὀφθαλμῶν τῆς ἐρασμίας νεάνιδος, ἀκουούσης ταῦτα, ὅτε δ' ἐν τῶν δακρῶν ἔπεσεν ἐπὶ τοῦ ἄνθους πρὸς ὃ ἐκλινε τὴν κεφαλήν, καὶ ἔλαμψεν ἐν τῷ πετάλῳ αὐτοῦ, ὅπερ ἐπὶ μᾶλλον ἐκάλυψε, θὰ ἔλεγε τις ὅτι ὑπῆρχε συγγένεια μεταξὺ τῶν δακρῶν ἐκείνων, δρόσου καρδίας νεαρᾶς καὶ ἀγνῆς, καὶ τῶν θελικωτέρων πλασμάτων τῆς φύσεως.

«Εἶς ἄγγελος, ἐξηκολούθησεν ὁ νέος μετὰ πάθους, ἐν πλάσμα ὠραῖον καὶ οὐράνιον ὡς οἱ ἄγγελοι, ἐκυμαίνετο μεταξὺ ζωῆς καὶ θανάτου. ὦ! τίς ἠδύνατο νὰ ἐλπίζῃ, ἐν ᾧ ὁ ἀπώτατος ἐκεῖνος κόσμος, ἡ ἀληθὴς πατρίς του, ἠνοίγετο πρὸ αὐτοῦ, τίς ἠδύνατο νὰ ἐλπίζῃ ὅτι θὰ ἐπανήρχετο ἵνα συμμερισθῇ τοὺς πόνους καὶ τὰς δυνάμεις τοῦ ἡμετέρου; Ἡ ἰδέα, Ῥόζα, ὅτι θὰ ἐξηφανίζετο ὡς σκιὰ κενή, ἐγκαταλίπουσα ἀνέλπιδας τοὺς ἐδῶ κάτω πάσχοντας· καὶ περ' ἔχοντες τὴν πεποίθησιν ὅτι ἡ θέσις σου εἶναι ἐν τῇ φεγγυβόλῳ ἐκείνῃ σφαίρᾳ, πρὸς ἣν τοσαῦτα προνομιοῦχα ὄντα εὐθὺς μετὰ τὴν γέννησίν των, ἢ κατὰ τὴν νεκράν των ἡλικίαν ἀπέπτυσαν, διὰ τὴν δδύνην τῆς στέρησεως, ἐπιλαθόμενοι τῶν παρηγόρων τούτων ἰδεῶν, νὰ δεώμεθα καθημερινῶς τῷ Θεῷ νὰ διατηρήσῃ τὴν Ῥόζαν εἰς τὴν ζωὴν καὶ τὴν ἀποδῶσῃ εἰς τοὺς ἀγαπῶντας αὐτήν... ἦσαν φρικταὶ βράσανοι, ὑπερβάλλουσαι τὰς ἀνθρωπίνους δυνάμεις· καὶ τοιαῦτα βασάνους ὑφίσταμένη νυχθημερόν· καὶ ταῦτα, κατεχόμενος προσέτι ὑπὸ τοῦ ἀνεκφράστου φόβου καὶ τῆς ἐγωϊστικῆς λύπης μὴ ἀποθάνῃς προτοῦ τοῦλάχιστον νὰ μάθῃς μετὰ πόσης λατρείας σὲ ἡγάπων· ἤρκειν ταῦτα διὰ νὰπολέσῃ τις τὰς φρένας. Διέφυγες τὸν κίνδυνον, αἱ δυνάμεις σοὶ ἐπανῆλθον βαθμηδὸν καὶ ἀνέκτησας τὴν ὑγίειαν. Σὲ εἶδον μετὰ χαρᾶς ἀνεκλαλήτου μεταβαίνουσαν ἀπὸ τοῦ θανάτου εἰς τὴν ζωὴν. ὦ! μὴ λέγε ὅτι ἐπεθύμεις νὰ μὴ εὐρισκόμην ἐνταῦθα, διότι ἡ δοκιμασία αὕτη μὲ ἐβελάτωσε.

— Τοιοῦτό τι δὲν ἤθελον νὰ εἶπω, ἀπεκρίνατο ἡ Ῥόζα κλαίουσα. Ἐπεθύμουν μόνον νὰ εἶγες ἀναχωρήσει ἤδη διὰ νὰ ἐξηκολουθήσῃς ἐργαζόμενος πρὸς ἐπίτευξιν σκοποῦ μεγάλου καὶ εὐγενοῦς . . . σκοποῦ ἀνταξίου σοῦ.

— Δὲν ὑπάρχει σκοπὸς εὐγενέστερος, σκοπὸς μᾶλλον προσήκων εἰς ψυχὴν μεγάλην καὶ γενναίαν, ἢ ὁ ἀγὼν ὅπως καταστῶ ἄξιος καρδίας ὡς ἡ ἰδική σου, εἶπεν ὁ νέος λαβὼν τὴν χεῖρα αὐτῆς. Ῥόζα, προσφιλὴς Ῥόζα, πολλὰ ἤδη ἔτη, παραπολλὰ σὲ ἀγαπῶ, καὶ ἐργάζομαι πρὸς κοτῆσιν ἀγαθῆς φήμης, ἐπὶ μόνῳ τῷ σκοπῷ τοῦ νὰ ἐπιστρέψω μεθ' ὑπερῆρανίας πληθῶν σου καὶ νὰ σοι εἶπω, ὅτι ἐπεζήτησα αὐτὴν μόνον ὅπως τὴν συμμερισθῶ μετὰ σοῦ. Ἡ στιγμὴ ἐκείνη δὲν ἐφθασεν ἔτι. Ἀλλὰ καίτοι μὴ πραγματοποιήσας

ἔτι τὰ φιλόδοξα τῆς νεότητός μου ὄνειροπολήματα, ἔρχομαι ὅπως σοὶ προσφέρω καρδίαν ἀνήκουσαν εἰς σὲ πρὸ πολλοῦ, καὶ ἐναποθέσω τὴν τύχην μου εἰς τὰς χεῖράς σου.

— Ἡ διαγωγὴ σου ὑπῆρξε πάντοτε εὐγενῆς καὶ γενναία, εἶπεν ἡ Ῥόζα καταστέλλουσα τὴν σφοδρὰν αὐτῆς συγκίνησιν. Ἐὰν ἔχῃς τὴν πεποίθησιν, ὅτι οὔτε ἀναίσθητος, οὔτε ἀχάριστος εἶμαι, ἄκουσε τὴν ἀπάντησίν μου.

— Θὰ ἦναι ὅτι πρέπει νὰ προσπαθῆσω νὰ καταστῶ ἄξιος σοῦ. Δὲν ἔχει οὕτω, προσφιλὴς Ῥόζα;

— Πρέπει νὰ προσπαθήσῃς νὰ με λησμονήσῃς, ἀπεκρίνατο ἡ Ῥόζα· νὰ με λησμονήσῃς οὐχὶ ὡς φίλην τῆς παιδικῆς σου ἡλικίας, Ἐρρίκε, τοῦτο θὰ μοι ἦτο πολὺ βαρὺ· ἀλλ' ὡς ἀντικείμενον τοῦ ἔρωτός σου. Ὁ κόσμος ἔχει πολλὰς καρδίας ἀνταξίας σοῦ. Μετάβαλε μόνον τὴν φύσιν τοῦ αἰσθηματός σου, καὶ ἔσομαι στενωτάτη, εὐλικρινεστάτη, πιστοτάτη φίλη σου.»

Ἐπηκολούθησαν στιγμαὶ τινεσ σιγῆς, καθ' ἃς ἡ Ῥόζα κρύψασα διὰ τῆς χειρὸς τὸ πρόσωπον, ἀφῆκε νὰ ρεύσωσιν ἐλευθέρως τὰ δάκρυά της. Ὁ Ἐρρίκος ἐξηκολούθει κρατῶν τὴν ἐτέραν χεῖρα.

«Καὶ ποῖοι λόγοι, Ῥόζα, ἠρώτησεν οὗτος ἐπὶ τέλους ταπεινῇ τῇ φωνῇ, ποῖοι λόγοι σὲ παρεκίνησαν νὰ λάβῃς τοιαύτην ἀπόφασιν; μοὶ ἐπιτρέπεται νὰ σ' ἐρωτήσω;

— Ἐχεις δικαίωμα νὰ τοὺς γνωρίσῃς, ἀπεκρίνατο ἡ Ῥόζα, οὐδὲν ἔχεις νὰ εἴπῃς δυνάμενον νὰ κλονίσῃ τὴν ἀπόφασίν μου. Εἶναι καθῆκον ὅπερ πρέπει νὰ ἐκπληρώσω, καθῆκον ὀφειλόμενον εἰς ἄλλους καὶ εἰς ἐμὲ αὐτὴν.

— Εἰς σὲ αὐτήν;

— Ναί, Ἐρρίκε. Καθῆκον ἔχω πρὸς ἐμαυτὴν, ἐγὼ κόρη πτωχῆ, ἄνευ περιουσίας καὶ φίλων, μὲ ὄνομα κηλιδωμένον, νὰ μὴ παράσχω λαβὴν εἰς τὸν κόσμον ἵνα πιστεύσῃ ὅτι ἐξεμεταλλεύθην τὴν πρώτην σου ὄρμην, ὅπως διὰ τοῦ γάμου μου παρακωλύσω τὴν πραγματοποίησιν τῶν ὑψηλῶν σου σχεδίων καὶ ἐλπίδων. Καθῆκον ἔχω πρὸς σὲ καὶ τοὺς συγγενεῖς σου νὰ σ' ἐμποδίσω, ἵνα μὴ ἐν τῇ ὁρμῇ τῆς μεγαλοψυχίας σου παρεμβάλλῃς προκρόμματα εἰς τὴν ἐν τῇ κοινωνίᾳ ἐπιτυχίαν σου.

— Ἐὰν τὰ αἰσθηματά σου συμφωνοῦσι μὲ τὸ παρὰ σοῦ λεγόμενον καθῆκον... ἤρχισε νὰ λέγῃ ὁ Ἐρρίκος.

— Δὲν συμφωνοῦσιν, ἀπεκρίνατο ἡ Ῥόζα ἐρυθριῶσα.

— Τότε συμμερίζεσαι τὸν ἔρωτά μου; ἠρώτησεν ὁ Ἐρρίκος. Εἰπέ μοι αὐτὸ μόνον, Ῥόζα· ἔνα μόνον λόγον, δυνάμενον νὰ μετριάσῃ τὴν πικρίαν τῆς τελευταίας διαψεύσεως τῶν ἐλπίδων μου.

— Ἐὰν ἠδυνάμην νὰ το κάμω χωρὶς νὰ πα-

ραβλάψω εκείνον, θνητάπων, ἀπεκρίνατο ἡ Ῥόζα, θά...

— Ὅχ ἐδέχεσο τὴν ὁμολογίαν τοῦ αἰσθηματός μου μὲ διάφορον τρόπον, ὑπολαβῶν εἶπε μετὰ ζωηρότητος ὁ Ἑρρίκος, μή μοι ἀποκρύπτῃς τοῦλάχιστον αὐτὸ, Ῥόζα.

— Ἴσως, εἶπεν ἡ Ῥόζα. Ἀλλὰ διατί, προσέθηκεν ἀποσύρσασα τὴν χεῖρα αὐτῆς, διατί νὰ παρατείνωμεν τὴν δυσάρεστον ταύτην συνδιάλεξιν; δυσάρεστον εἰς ἐμὲ πρὸ πάντων, καίτοι καὶ μόνον ἀναμιμνησκομένη ταύτην θὰ θεωρῶ ἐμαυτὴν εὐδαίμονα. Διότι εὐδαιμονίαν λογιζώ, τὸ νὰ γινώσκω ὁποίας τιμῆς ἀξίαν μ' ἔκρινες, πᾶς δὲ νέος θρίαμβός σου ἐν τῷ βίῳ, θὰ κρατῆται τὴν σταθερότητά μου καὶ τὸ θάρρος μου. Χαῖρε, Ἑρρίκε. Διότι οὐδέποτε πλέον θὰ συναντηθῶμεν, ὡς συνητήθημεν νῦν· διατελέσωμεν ἐν τῷ μέλλοντι ἐπὶ μακρόν καὶ εὐτυχῶς συνηνωμένοι διὰ δεσμῶν ἄλλων ἢ τῶν ὑποτιθεμένων διὰ τῆς παρουσίας συνδιαλέξεως· εἶθε δὲ αἱ θερμαὶ δεήσεις καρδίας εὐθείας καὶ ἀγαπῶσης νὰ ἐπισύρῳσιν ἐπὶ σοῦ τὴν εὐλογίαν τοῦ οὐρανοῦ!

— Μίαν λέξιν ἔτι, Ῥόζα, εἶπεν ὁ Ἑρρίκος. Εἶπέ μοι σὺ αὐτὴ καθαρότερον τοὺς λόγους οἵτινες σὲ παρκαينوῦσιν. Ἐπεθύμουν νὰ τοὺς ἀκούσω ἐκ τοῦ στόματός σου.

— Τὸ μέλλον σου εἶναι εὐρὺ καὶ εὐδαιμον, ἀπεκρίνατο ἡ Ῥόζα μετὰ σταθερότητος. Διὰ τῶν ἐξόχων πλεονεκτημάτων σου καὶ τῆ βοήθειᾳ κραταιῶν προστατῶν δύνασαι νὰ ἐπιδιώξῃς καὶ τὰς ὑψίστας τῶν τιμῶν, εἰς ἃς δύναται τις νὰ νέλθῃ ἐν τῷ δημοσίῳ βίῳ. Ἀλλ' οἱ προστάται ἐκεῖνοι εἰσὶν ὑπερόπται, ἐγὼ δὲ οὐδόλως στέργω νὰ πλησιάσω ἀνθρώπους, οἵτινες θὰ περιεφρόνουν τὴν μητέρα, ἥτις μὲ ἐγέννησεν, οὐδὲ ἐπιθυμῶ ποσῶς νὰ γίνω ἀφορμὴ κακολογιῶν κατὰ τοῦ υἱοῦ ἐκείνης, ἥτις ἐπέχει παρ' ἐμοὶ θέσιν μητρός. Ἐνὶ λόγῳ, προσέθηκεν ἡ νεῆνις ἀποστρέψασα τὴν κεφαλὴν, διότι ἠσθάνετο ὅτι ἔχανε τὸ θάρρος τῆς, τὸ ὄνομά μου φέρει μίαν τῶν κηλίδων ἐκείνων, τὰς ὁποίας ὁ κόσμος ἐπιρίπτει ἐπὶ ἀθῶων κεφαλῶν· δὲν θέλω δὲ νὰ ἐπιρριφθῇ καὶ ἐπὶ ἄλλου· μόνη ἐγὼ πρέπει νὰ φέρω τὴν μομφὴν ταύτην.

— Ἀκόμη μίαν λέξιν, Ῥόζα, προσεφίλης Ῥόζα! μίαν μόνην λέξιν, εἶπεν ὁ Ἑρρίκος πεσὼν πρὸ τῶν ποδῶν αὐτῆς. Ἐάν δὲν εὐρισκόμην εἰς θέσιν, ἣν ὁ κόσμος ἀποκαλεῖ εὐτυχῆ, ἐάν ἐπεφυλάσσετό μοι βίος ἡρεμος καὶ σκοτεινός, ἐάν ἤμην πένης καὶ ἀσθενῆς, ἐστερημένος φίλων, θὰ μ' ἀπεμάκρυνες ἀπὸ σοῦ; Μήπως ἡ προσδοκία πλοῦτου καὶ τιμῶν, ἡ πραγματοποιηθεσομένη ἴσως ὑπὲρ ἐμοῦ, σοὶ διεγείρει τοὺς τοιοῦτους ἐλέγχους περὶ τῆς γεννήσεώς σου;

— Μὴ μ' ἐξαναγκάζῃς νὰ ποικιθῶ εἰς τὴν ἐρώτησιν ταύτην, ὑπολαβοῦσα εἶπεν ἡ Ῥόζα. Τὸ ζήτημα δὲν εἶναι τοῦτο καὶ δὲν εἶναι καλὸν νὰ

ἐπιμένετε περὶ αὐτοῦ.

— Ἐάν ἡ ἀπάντησίς σου εἶναι τοιαύτη, δποῖαν τολμῶ νὰ ἐλπίζω, εἶπεν ὁ Ἑρρίκος, θὰ ἐπιχύσῃ ἀκτίνα φωτός ἐπὶ τοῦ βίου μου. Τοσοῦτῳ ἀσήμαντον πρᾶγμα θεωρεῖς λοιπὸν, τὸ νὰ καταστήσῃς δι' ὀλίγων μόνων λέξεων εὐτυχῆ τὸν ὑπὲρ πᾶν ἄλλο ἀγαπῶντά σε; Ὡ Ῥόζα! ἐν ὀνόματι τῆς φλογερᾶς καὶ διαρκοῦς ἀγάπης μου, ἐν ὀνόματι τῶν ὄσων διὰ σὲ ὑπέφερον καὶ τῶν ὄσων μὲ καταδικάζεις νὰ ὑποφέρω εἰς τὸ ἐξῆς, σὲ ἐξορκίζω, ἀποκριθῆτι μόνον εἰς τὴν ἐρώτησιν ταύτην.

— Ἔστω! εἶπεν ἡ Ῥόζα· ἐάν ἡ τύχη σου ἦτο διάφορος, καὶ ἂν μάλιστα εἴσθε καὶ ὀλίγον, — ἀλλ' ὄχι τόσον πολὺ, — ἀνώτερός μου, ἐάν ἐκολακευόμην νὰ πιστεύω ὅτι θὰ σοὶ ἐχρησίμευον βοηθός καὶ στήριγμα ἐν ταῖς δυσχερεῖαις βίου ἡρέμου καὶ μονήρου, ἀλλ' οὐχὶ ἐν ταῖς πομπαῖς καὶ τοῖς μεγαλείοις τοῦ κόσμου, δὲν θὰ κατεδίκάζον ἐμαυτὴν εἰς τοιαύτην δοκιμασίαν. Εἶμαι καὶ νῦν εὐτυχῆς, πολὺ εὐτυχῆς· ἀλλὰ τότε, σοὶ ὁμολογῶ, Ἑρρίκε, θὰ ἤμην ἔτι εὐτυχεστέρα.»

Ποιοῦσα τὴν ὁμολογίαν ταύτην ἡ Ῥόζα ἀνεμνήσθη ἐλπίδων διαψευθεισῶν, καὶ ἔχυσεν ἄφθονα δάκρυα, ἀνακουφίσαντα αὐτὴν.

«Ἄδυνατῶ νὰ κατανικήσω τὴν ἀδυναμίαν ταύτην, καὶ τοῦτο μ' ἐνισχύη ἔτι μᾶλλον εἰς τὴν ἀπόφασίν μου, εἶπεν ἡ Ῥόζα, τείναςα αὐτῷ τὴν χεῖρα. Νῦν πρέπει ἀφεύκτως νὰ χωρισθῶμεν.

— Μίαν ὑπόσχεσιν σοὶ ζητῶ, εἶπεν ὁ Ἑρρίκος. Μίαν φορὰν, μίαν μόνην ἔτι φορὰν, ἐντὸς ἐνὸς ἔτους ἡ ἴσως πολλῶ ἐνωρίτερον, ἀνάγκη νὰ συνομιλήσωμεν περὶ τοῦ αὐτοῦ θέματος· διὰ τελευταίαν φορὰν.

— Νὰ μὴ ἐπιμένῃς ὅπως μὲ μεταπέσεις, ἀπεκρίνατο ἡ Ῥόζα μελαγχολικῶς μειδιάσασα· μάταιος ὁ κόπος.

— Ὅχι, εἶπεν ὁ Ἑρρίκος, ἃς μοὶ ἐπαναλάβῃς τὰ αὐτὰ, θὰ τὰ ἐπαναλάβῃς ὀριστικῶς καὶ ἀμετακλήτως. Θὰ καταθέσω εἰς τοὺς πόδας σου τὴν θέσιν μου καὶ τὴν περιουσίαν, ἂν δ' ἐμμένῃς εἰς τὴν ἀπόφασίν σου οὐδὲ διὰ λόγων οὐδὲ δι' ἔργων θάποπειραθῶ νὰ σε μεταπέσω.

— Ἔστω, ἀπάντησεν ἡ Ῥόζα· θὰ ἦναι τοῦτο μία ἔτι ὀδυνηρὰ δοκιμασία καὶ ἀπὸ τοῦδε θὰ προπαρασκευασθῶ ὅπως ὑπομείνω αὐτήν.»

Ἐτεινεν αὐτῷ καὶ αὖθις τὴν χεῖρα. Ἀλλ' ὁ νέος ἔθλιψεν αὐτὴν εἰς τὰς ἀγκάλας του, τὴν ἠσπάσθη εἰς τὸ μέτωπον καὶ ἐξῆλθε μετὰ σπουδῆς.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ ΔΕ'

Πολὺ σύντομον κεφάλαιον, ὅπερ ἂν καὶ θὰ γάρῃ ἴσως ἐλάχιστον ἐνέχον ἐνδιαφέρον, ἀνάγκη ὅμως νὰ παραγωσθῇ, ὡς συμπληροῦν τὸ προηρόμενον καὶ ἐπεξηροῦν ἕτερον ἐκ τῶν ἐπομένων.

«Ὡστε λοιπὸν ἀπεφασίσατε νὰ με συνοδεύ-

σητε σήμεραν εἰς τὸ ταξείδιόν μου; εἶπεν ὁ ἰατρός, ὅτε ὁ Ἑρρίκος Μαιυλάη εἰσηλθεν εἰς τὸ ἑστιατόριον· ἀλλ' ὅμως δὲν διατηρεῖτε τὴν αὐτὴν γνώμην ἐπὶ μίαν κατὰ συνέχειαν ὥραν.

— Ἐλπίζω ὅτι ἐντὸς ὀλίγου θάλλῃξθε περὶ ἐμοῦ ἰδέαν, ἀπεκρίνατο ὁ Ἑρρίκος, ἐρυθρίασας ἀνευ λόγου τινός.

— Εὐχομαι νὰ συμβῇ τὸ τοιοῦτον, εἶπεν ὁ ἰατρός, ὁμολογῶ ὅμως ὅτι μοι φαίνεται δύσκολον. Χθὲς ἀκόμη τὸ πρῶτ' εἶχετε τὸ σχέδιον νὰ μείνετε ἐδῶ, καὶ νὰ συνοδεύσητε ὡς καλὸς υἱὸς τὴν μητέρα σας εἰς τὰ θαλάσσια λουτρά. Τὸ μεσημέρι μοῦ ἀναγγέλλετε, ὅτι θὰ μοι κάμψτε τὴν τιμὴν νὰ με συνοδεύσητε μέχρι Τσέρτου, μεταβαίνοντες εἰς Λονδίνον, καὶ τὴν ἐσπέραν μὲ βιάζετε μυστηριωδῶς νάναχωρήσω προτοῦ ἐξυπνήσωσιν αἱ κυραὶ· ἐκ τούτου προκύπτει ὅτι ὁ μικρὸς Ὀλιβερ μένει ἐκεῖ, καρφωμένος πλησίον τοῦ προγεύματός του, ἀντὶ νὰ τρέχη εἰς τὰ λειβάδια, ἀναζήτησιν ἄνθη καὶ βοτάνας. Αὐτὰ δὲν εἶναι καλὰ πράγματα, ἢ ὄχι, Ὀλιβερ;

— Πολὺ θὰ ἔλυποῦμην, σὲρ, ἂν δὲν εὕρισκόμην κατὰ τὴν ὥραν τῆς ἀναχωρήσεως ὑμῶν καὶ τοῦ κυρίου Μαιυλάη.

— Εἶσαι ἀξιόλογον παιδί, εἶπεν ὁ ἰατρός· νὰ ἔλθῃς νὰ μ' εὕρῃς κατὰ τὴν ἐπιστροφὴν σας. Ἄς ἐμιλήσωμεν σπουδαίως, Ἑρρίκε. Μήπως ἔνεκα συνηνοήσεώς τινος μὲ τὰς μεγάλας περρούκας ἀπεφασίσατε τόσον αἰφνιδίως νάναχωρήσητε;

— Αἱ μεγάλαι περρούκαι, ὑπολαβὼν εἶπεν ὁ Ἑρρίκος, καὶ θὰ συμπεριλαμβάνετε βεβαίως εἰς τὴν κατηγορίαν ταύτην καὶ τὸν θεῖόν μου, τὸν σπουδαιότερον πάντων, εἰς οὐδεμίαν συνηνοήσιν ἤλθον μετ' ἐμοῦ ἄφ' ὅτου εὕρισκομαι ἐνταῦθα, μὴδὲ συμβάν τι ἀπρόοπτον φαίνεται πιθανόν ὅτι θὰ καθιστᾷ ἀναγκαίαν τὴν ταχεῖάν μου ἐπάνοδον.

— Εἶσθε ὀλίγον κατεργάρας, εἶπεν ὁ ἰατρός, ἀλλ' αὐτὸ δὲν ἐμποδίζει τὸ νὰ ἐπιθυμῶσιν αὐτοὶ νὰ σας εἰσαγάγωσιν εἰς τὸ Κοινοβούλιον κατὰ τὰς πρὸ τῶν Χριστουγέννων ἐκλογάς· ἡ δὲ ἀστασία τῶν διαθέσεων καὶ τὸ εὐμετάβλητον τοῦ χαρακτῆρος, ἅτινα σὰς διακρίνουσιν, εἰσὶ προδόντα ἀνεκτίμητα διὰ τὸν δημόσιον βίον.

Ὁ Ἑρρίκος Μαιυλάη ἠδύνατο νὰ προσθέσῃ εἰς τὸν ἀνωτέρω βραχὺν διάλογον μερικὰς παρατηρήσεις, αἵτινες ὅμως οὐδόλως θὰ μετέβαλον τὰς σκέψεις τοῦ ἰατροῦ. Ἠρκέσθη λοιπὸν νὰ εἴπῃ μόνον «θὰ ἴδωμεν» καὶ δὲν ἐνέμεινε πλείοτερον ἐπὶ τοῦ θέματος τούτου. Μετ' ὀλίγον ἡ ταχυδρομικὴ ἄμαξα ἔστη πρὸ τῆς θύρας, ὁ Τζάιλς ἦλθε νὰ εἰτοιμάσῃ τὰς ἀποσκευάς, ὁ δὲ ἰατρός ἐξῆλθε μετὰ σπουδῆς ὅπως ἐπιβλέψῃ εἰς τὴν εἰσιταξιμασίαν τῶν τοῦ ταξειδίου.

«Ὁλιβερ, εἶπεν ὁ Ἑρρίκος Μαιυλάη ταπεινῆ φωνῇ, ἔχω κἄτι νὰ σοι εἴπω.»

Ὁ Ὀλιβερ ἐπλησίασεν εἰς τὸ βᾶθος τοῦ πα-

ραθῆρου, δρόθεν ἔνευσεν αὐτῷ ὁ κύριος Μαιυλάη, καὶ μεγάλως ἐξεπλάγη ἰδὼν αὐτὸν κατηφῆ καὶ ἀνήσυχον.

«Εἶσαι μοι φαίνεται τώρα εἰς κατάστασιν νὰ γράφῃς καλὰ, εἶπεν ὁ Ἑρρίκος λαβὼν τὸν βραχιόνα αὐτοῦ.

— Ἐλπίζω, σὲρ, ἀπεκρίθη ὁ Ὀλιβερ

— Θάργῃσω νὰ ἐπανέλθω καὶ ἐπεθύμουν νὰ μοι γράφῃς ἅπαζ κατὰ δεκαπενθημερίαν, τὴν δευτέραν, εἰς Λονδίνον. Τὸ κάμνεις; εἶπεν ὁ κύριος Μαιυλάη.

— Μετὰ χαρᾶς, σὲρ, θὰ το κάμω! ἀνεφώνησεν ὁ Ὀλιβερ, καταγοητευθεὶς ἐκ τῆς προτάσεως.

— Ἐπεθύμουν νὰ μανθάνω τί κάμνει ἡ μήτηρ μου καὶ ἡ μὴς Μαιυλάη, εἶπεν ὁ νέος, καὶ ἡμπορεῖς νὰ γρημίζῃς τὰ γράμματά σου μὲ λεπτομερείας περὶ τῶν περιπάτων τοὺς ὁποίους κάμνετε, περὶ τῶν ὀμιλιῶν σας, καὶ νὰ μοι γράφῃς ἂν ἡ... ἂν αἱ κυραὶ εὕρισκωνται καλὰ εἰς τὴν υἰγιειάν των καὶ φαίνονται εὐχαριστημένοι. Μὲ ἐνοεῖς;

— Κάλλιστα, σὲρ, ἀπεκρίθη ὁ Ὀλιβερ.

— Ἐπεθύμουν προσέτι νὰ μὴ κάμῃς εἰς αὐτὰς λόγον περὶ τούτου, εἶπεν ὁ Ἑρρίκος τονίζων τὰς λέξεις· διότι πιθανόν ἡ μήτηρ μου τότε θὰ λαμβάνῃ τὸν κόπον νὰ μοι γράφῃ συχνότερα, ὅπερ θὰ τὴν κουράζῃ πολὺ· ἄς μὲν λοιπὸν τοῦτο μυστικὸν μεταξὺ σοῦ καὶ ἐμοῦ, καὶ ἐνθυμοῦ νὰ με πληροφορῆς περὶ πάντων.»

Ὁ Ὀλιβερ, ὑπερήφανος διὰ τὴν σπουδαιότητα τῆς ἀνατεθείσης αὐτῷ ἐργασίας, ὑπεσχέθη ὅτι θὰ ἦ ἐχέμυθος καὶ ὅτι θὰ διαβιβάξῃ τακτικώτατα καὶ ἀνελλιπῶς πᾶσαν πληροφορίαν. Ὁ δὲ κύριος Μαιυλάη τὸν ἀπεχαίρετίσε, διαβεβαιῶν αὐτὸν ὅτι θὰ τὸν ἔχη ὑπὸ τὴν προστασίαν του.

Ὁ ἰατρός εὕρισκετο ἤδη ἐν τῇ ἀμάξῃ, ὁ δὲ Τζάιλς, ὅστις ἔμελλε νὰ μείνῃ ἐν τῇ ἐξοχῇ, εἶχε τὴν χεῖρα ἐν τῇ θυρίδι τῆς ἀμάξης, ἵνα κρατῇ αὐτὴν ἀνοικτὴν· αἱ θεράπαιναί θεώρουν ἐκ τοῦ κήπου. Ὁ Ἑρρίκος ἔρριψεν ἀκαριαῖον βλέμμα εἰς τὸ παράθυρον, ὅπερ ἐνδιέφερεν αὐτὸν, καὶ ἐπήδησεν εἰς τὴν ἀμαξάν.

«Ἐμπρός! εἶπεν ἡ ἀμαξᾶ, εἰς τὰ τέσσαρα! Ὅσω γρήγορα ἡμπορεῖς! Ἄς σκάσουν τὰ λoγα!

— Ἐ, ἔ! ἀνεκράυγασεν ὁ ἰατρός, καὶ καταβιάσας ἐν τάχει τὴν ἔμπροσθεν ὕελον, ἐφώναξεν εἰς τὸν ἠνίοχον: Ἐγὼ δὲν ἔχω διόλου ὄρεξιν νὰ τρέξω εἰς τὰ τέσσαρα, οὔτε νὰ σκάσω τὰ ἄλογα· ἀκούεις, δὲν μου ἀρέτει αὐτὸ.»

Ἡ ἀμαξᾶ ἀπῆλθε μετὰ ταχύτητος καὶ ἐντὸς μικροῦ ἀπεκρύβη ἐντὸς νεφῶν κοινορτοῦ· ὅτε μὲν δὲν ἔβλεπον οἱ ἐκ τῆς οἰκίας αὐτὴν παντάπασι, ὅτε δ' ἀνεφαίνετο πάλιν, κατὰ τὰς ἀνωμαλίας τοῦ ἐδάφους. Τέλος καὶ ἡ ἀμαξᾶ καὶ τὰ νεφέη τοῦ κοινορτοῦ ἐξηφανίσθησαν.

Ἄλλ' ὑπῆρχε τις, ὅστις θεώρει ἔτι καὶ εἶχ

τούς ὀφθαλμούς προσηλωμένους πρὸς τὸ μέρος τῆς διευθύνσεως τῆς ἀμάξης. Ὅπισθεν τοῦ λευκοῦ παραπετάσματος τοῦ ἀποκρύφσαντος αὐτὴν ἀπὸ τῶν ὀφθαλμῶν τοῦ Ἑρρίκου, ὅποτε οὗτος ἤγειρε τοὺς ὀφθαλμούς πρὸς τὸ παράθυρον, ἐκάθητο ἡ Ῥόζα ἀκίνητος.

«Φαίνεται εὐτυχῆς, εἶπεν ἐπὶ τέλους· ἐφοβήθη πρὸς στιγμήν μὴ τῷ συμβῆ τὸ ἐναντίον, ἀλλ' ἠπατήθη. Καὶ χαίρω διὰ τοῦτο πολὺ, παραπολύ.»

Καὶ ἡ χαρὰ ἐπιφέρει δάκρυα, καθὼς καὶ ἡ λύπη· ἀλλ' ἐκεῖνα, τὰ ὁποῖα ἔχυσεν ἡ Ῥόζα, καθημένη σύννοος καὶ τοὺς ὀφθαλμούς προσηλωμένους ἔχουσα πρὸς τὴν αὐτὴν διεύθυνσιν πάντοτε, ἐφαίνοντο μᾶλλον λύπης ἢ χαρᾶς δάκρυα.

ΚΕΦΑΛΑΙΟΝ ΔΣ'

Ἐρ ᾧ ὁ ἀναγνώστης, ἀν θελήσῃ νὰ ανατρέξῃ εἰς τὸ ΚΓ' κεφάλαιον, εὐρήσει ἀντίθεσιν οὐχὶ σπαριαίαν ἐν τῇ ἱστορίᾳ τοῦ συζυγικοῦ βίου.

Ὁ κύριος Μπάμμπλ ἐκάθητο ἐν τῷ δωματίῳ του ἐν τῷ πτωχοκομείῳ βλέπων ἀτενῶς ὅτε μὲν τὴν ἐστίαν, ἐν ᾗ θέρους ὄντος δὲν ἔκαιε πῦρ, ὅτε δὲ χαρτίνην μυιοπαγίδα ἐκ τῆς στέγης ἐξηρητημένην, καὶ περὶ ἣν ἀμέριμνοι καὶ μηδὲλος ὑποπτεύουσαι ὅτι σπεύδουσιν εἰς τὸν ἴδιον ὄλεθρον περιίπταντο ἀθρόα σμήνη μυιῶν. Βλέπων τὰ ἔντομα ὁ κύριος Μπάμμπλ ἀνεστέναξε καὶ κατήφεια ἐπεχύθη ἐπὶ τοῦ προσώπου του· ἦτο βεβηθισμένος εἰς συλλογισμούς καὶ πιθανῶς ἡ θέα τῶν εἰς τὴν παγίδα συλλαμβανομένων μυιῶν ἀνεμίμνησκεν αὐτῷ θλιβεράν τινα περίστασιν τοῦ βίου του.

Ἐκτὸς ὅμως τῆς κατηρέας τοῦ κυρίου Μπάμμπλ, καὶ ἄλλα πολλὰ σημεῖα ἐλύπουν πάντα παρατηροῦντα αὐτὸν, δεικνύοντα ὅτι μεγάλην ὑπέστη μεταβολήν. Ποῦ τὸ κροσσωτὸν ἔνδυμα καὶ ὁ τρίκωχος πῖλος; Καὶ ἔφερε μὲν κοντάς ἀναξυρίδας καὶ μελαίνας μαλλίνους περικνημίδας, καὶ ὁ ἐπενδύτης του εἶχε πλατέα κράυπεδα· ἀλλ' ὁποῖα διαφορά μεταξὺ τούτων καὶ τῆς παλαιᾶς στολῆς τοῦ ἑνοριακοῦ κλητῆρος! Τὸν μεγαλοπρεπῆ τρίκωχον ἀντικατέστησε κοινὸς, στρογγύλος πῖλος. Ὁ κύριος Μπάμμπλ δὲν ἦτο πλέον κλητῆρ.

Ἐπάρχουσι κοινωνικαί τινες θέσεις, εἰς αἷς, ἐκτὸς τῶν ὕλικῶν πλεονεκτημάτων, πρόσθετον παρέχει σπουδαιότητα καὶ ἡ κατάλληλος στολή. Οἱ στρατάρχει ἔχουσιν ἴδιαν στολὴν, οἱ ἐπίσκοποι τὸ ἐγκόλπιδόν των, οἱ δικασταὶ τὴν φενάκην των καὶ οἱ ἑνοριακοὶ κλητῆρες τὸν τρίκωχον πῖλον. Ἀπεκδυόμενος ὁ στρατάρχης τῆς στολῆς αὐτοῦ καὶ ὁ ἑνοριακὸς κλητῆρ τοῦ τρίκωχου πῖλου καὶ τοῦ εὐπαρύφου ἐπενδύτου, ἀπομένουσιν ἄνθρωποι κοινοὶ ὡς τοὺς λοιποὺς ἀθρώπους. Τὸ ἀξίωμα, ἔστι δ' ὅτε καὶ ἡ ἀγίστης, ἐξήρτηνται ἐκ τοῦ ἐνδύματος, πλέον ἢ ὅσον

πολλοὶ ὑποθέτουσι, καὶ ἀφαιρεθέντος τοῦ ἐνδύματος ἐκλείπουσι καὶ ταῦτα.

Ὁ κύριος Μπάμμπλ εἶχε συζευχθῆ μετὰ τῆς κυρίας Κόρνυ, καὶ εἶχε διορισθῆ ἐπιστάτης τοῦ πτωχοκομείου· τὰ καθήκοντα ἑνοριακοῦ κλητῆρος ἀνετέθησαν εἰς ἕτερον, κληρονομήσαντα καὶ τρίκωχον πῖλον καὶ στολὴν καὶ ρίβδον, τὰ τρία ταῦτα ἐμβλήματα τοῦ ἀξιώματος.

«Αὔριον σφαλοῦν δύο μῆνες ἀπὸ τότε! ἀνεφώνησε στένων ὁ κύριος Μπάμμπλ. Μοῦ φαίνεται ὡς νὰ ἐπέρασεν ἕνας αἰώνας!»

Καὶ ἡδύνατό τις μὲν νὰ ἐκλάβῃ τοὺς λόγους τοῦ κυρίου Μπάμμπλ ὡς σημαίνοντας ὅτι κατὰ τὸ βραχὺ ἐκεῖνο δίμηνον χρονικὸν διάστημα διήλθεν ὀλόκληρον αἰῶνα εὐδαιμονίας, ἀλλ' ὁ στεναγμὸς... ὁ στεναγμὸς ἐκεῖνος πολλὰ ἐσήμαινε.

«Ἐπωλήθηκα, ἐξηκολούθησεν ὁ κύριος Μπάμμπλ, ἐπωλήθηκα διὰ μισὴν ντουζίνικα ἀσημοκούταλα, δι' ὀλίγα πρόστυχα ἐπιπλα καὶ διὰ εἴκοσι λίρες γερλίνες μετρητά. Πολὺ ῥηθνὰ, ἀλήθεια κ' ἀπ' ἀλήθεια, παραπολύ ῥηθνὰ!

— ῥηθνὰ! ἠκούσθη ὀξεῖά τις φωνή, κωδωνίσασα εἰς τὸ ὠτίον τοῦ κυρίου Μπάμμπλ ἦτο περισσότερον ἀπ' ὅ τι ἤξιζες, πολὺ ἀκριβὰ σὲ ἠγόρασα μάλιστα, μοῦ φαίνεται.»

Στρέψας τὴν κεφαλὴν ὁ κύριος Μπάμμπλ εἶδε τὴν μορφήν τῆς προσφιλοῦς αὐτοῦ συζύγου, ἥτις πρὸ μικροῦ εἰσελθοῦσα καὶ μόνον τὰς τελευταίας λέξεις ἀκούσασα, εἶπε κατὰ τύχην τοὺς ἀνωτέρω λόγους, οἵτινες ὅμως λίαν εὐστόχως ἀνήρουν τὸν μονόλογον τοῦ κυρίου Μπάμμπλ.

«Κυρία Μπάμμπλ! εἶπεν ὁ κύριος Μπάμμπλ διὰ φωνῆς αἰσθηματικῆς ἅμα καὶ αὐστηρᾶς.

— Ἔ, τί ἀγαπᾷς! ἀπήντησεν ἡ κυρία.

— Λάβε τὴν καλωσύνην νὰ με κυττάξῃς κατὰ πρόσωπον, εἶπεν ὁ κύριος Μπάμμπλ, βλέπων αὐτὴν ἀπὸ κεφαλῆς μέχρι ποδῶν.— Ἐὰν ὑποστῇ τὸ βλέμμα αὐτὸ, ἐσκέφθη ὁ κύριος Μπάμμπλ, ἢ μπορεῖ νὰ ὑποστῇ τὰ πάντα· αὐτὸ τὸ βλέμμα ἐπενήργει πάντοτε εἰς τοὺς πτωχοὺς καὶ ἂν δὲν κάμῃ ἐνέργειαν τώρα εἰς αὐτήν, ἴσως πλέον εἰς τὸν διάβολον ἢ ἐξουσία μου!»

Ἴσως οἱ πτωχοὶ κατετρόμαζον καὶ διὰ συνήθων βλεμμάτων, διότι ἕνεκα τῆς ἀνεπαρκοῦς τροφῆς των δὲν εἶχον ἰκανὰς δυνάμεις ἵνα φανῶσι γενναῖοι· ἢ ἴσως τὴν πρώην κυρίαν Κόρνυ οὐδόλως ἐτρόμαζον τὰ ἀέτεια βλέμματα τοῦ κλητῆρος. Ἀκριβῶς δὲν εἰξεύρω τί νὰ ὑποθέσω· τὸ βέβαιον ὅμως εἶναι ὅτι ἡ οἰκονόμος οὐ μόνον δὲν ἐταράχθη ἰδοῦσα τὸν κύριον Μπάμμπλ συνοφρουόμενον, ἀλλὰ τοῦναντίον μάλιστα ἐκύτταξεν αὐτὸν περιφρονητικῶς καὶ ἀνεκάγχασεν ἐγκαρδίως.

Ἀκούσας τοὺς καγχασμοὺς τῆς συζύγου του ὁ κύριος Μπάμμπλ ἔστιν ἐμβρόντητος, καὶ κατ' ἀρχὰς δὲν ἤθελε νὰ πιστεύσῃ τὰ ὄπτά του. Ἐ-

πανέπεσαν εἰς μελαγχολικούς συλλογισμούς, ἀφ' ὧν καὶ αὐθις ἀπέσπασεν αὐτὸν ἡ ὄξεια φωνὴ τῆς προσφιλοῦς κυρίας του.

«Ἔτσι θὰ μένης ἐδῶ νὰ ροχαλίζης ὀλημέρα; ἤρώτησεν ἡ κυρία Μπάμμυπλ.

— Θὰ μένω ἐδῶ, κυρία, ὅσον καιρὸν κρίνω καλόν, ὑπολαβὼν εἶπεν ὁ κύριος Μπάμμυπλ. Δὲν ροχαλίζω, ἀλλ' ἂν θέλω καὶ μοῦ ἀρέσῃ, θὰ ροχαλίζω, θὰ χασμουριέμαι, θὰ γελῶ, θὰ κλαίω, αὐτὸ εἶναι δικαίωμά μου.

— Δικαίωμά σου! ἀνεκραύγασεν ἡ κυρία Μπάμμυπλ μετ' ἀνεκφράστου περιφρονήσεως.

— Μάλιστα, δικαίωμά μου κυρία. Ὁ ἄνδρας χρεὶ δικαίωμα νὰ διατάσῃ.

— Καὶ τότε ποῖον εἶναι, δι' ὄνομα Θεοῦ, τὸ δικαίωμα τῆς γυναικός; ἀνεφώνησεν ἡ χήρα Κόρνυ.

— Νὰ ὑπακούῃ εἰς τὸν ἄνδρα της, κυρία! εἶπεν ὁ κύριος Μπάμμυπλ διὰ τῆς βροντώδους φωνῆς του. Ὁ μακαρίτης καὶ δυστυχισμένος ἄνδρας σου ἔπρεπε νὰ σὲ τὸ μάθῃ αὐτό· ἴσως τότεμποροῦσε νὰ ζῆ ἀκόμη· καὶ πολὺ ἐπεθύμουν νὰ τοῦσεν ἀκόμη ὁ καϋμένος!»

Ἡ κυρία Μπάμμυπλ κατείδε πάραυτα ὅτι ἐξέστη ἡ κρίσιμος στιγμή, καὶ ὅτι ἔπρεπεν ἢ νὰ ἐπιδέξῃ τότε διὰ καταλλήλου τρόπου τὴν ἐπιτοῦ ἄνδρός της ἐξουσίαν, ἢ νὰ παραιτηθῇ αὐτῆς ἀπὸ παντός. Ὅθεν μόλις ἤκουσε τὸν περὶ τοῦ ἀκαίρου συζύγου της ὑπαινιγμὸν, καὶ ἔπεσεν εἰς μιᾶς ἑδρας, ἀναφωνοῦσα ὅτι ὁ κύριος Μπάμμυπλ ἦτο σκληρόκαρδος καὶ βάνυστος, καὶ ἔκλυσε κρουνοὺς δακρῶν.

Ἀλλὰ τὸν κύριον Μπάμμυπλ δὲν συνεκίνηον ἄκρα καὶ κλαυθμοί. Ἡ καρδιά του ἦτο διὰ τοῦ πλοῦ θώρακος περιβεβλημένη. Ὡς οἱ καστόιοι ἀδιάβροχοι πῖλοι, οὕς ἡ βροχὴ ἀντὶ νὰ διαλείρῃ ἐξωραΐζει, καὶ ὁ κύριος Μπάμμυπλ ἠδύνατο ἀταράχως νὰ ὑποστῇ χεῖμαρρον δακρῶν, εἰς τὴν εἰς ἀντὶ νὰ κλονήσωσιν ἐνίσχυον τοῦναντίον τὸν ἄνδρα καὶ τὰ νεῦρα αὐτοῦ· διότι ἐθεώρει ταῦτα ὡς σημεῖον ἀδυναμίας καὶ σιωπηρὰν ἀναγνώρισιν τῆς ἰδίας του ὑπεροχῆς· τοῦτο δὲ ὑπερβαλόντως ἠψφραῖνον αὐτόν.

Εἶδε λοιπὸν μετὰ πολλῆς εὐαρσεκείας τὴν προσφιλῆ του σύζυγον καὶ παρώτρυνεν αὐτὴν νὰ ἀκολουθῇ κλαίουσα, διότι ἐν τῷ πτωχοκομείῳ κλαυθμοὶ ἐθεωροῦντο συντελεστικώτατοι εἰς τὴν ὑγίειαν.

«Ἀνοίγουν τοὺς πνεύμονας, καθαρίζουν τὸ ὄσσωπον, γυμνάζουν τοὺς ὀφθαλμοὺς καὶ γλυκαίνουν μάλιστα καὶ τὸν χαρακτῆρα κἀνεὸς, ἔπειτα ὁ κύριος Μπάμμυπλ. Ὡστε κλαίε ἐλεύρα!»

Καὶ συγχρόνως ὁ κύριος Μπάμμυπλ ἐξεκρέμασεν τὸν πῖλόν του καὶ τὸν ἐφόρσε στραβὰ προκλητικώτατα, ὡς ἄνθρωπος ὑπερήφανος διὰ τὴν κατάλλου ἐνάσκησιν τῆς ἐξουσίας του· ἔχωσε τὰς

χεῖρας εἰς τὰ θυλάκιά του καὶ διηυθύνθη ἀλαζώνως πρὸς τὴν θύραν σειόμενος καὶ λυγιζόμενος.

Ἡ πρῶην κυρία Κόρνυ προσέτρεξεν εἰς τὰ δάκρυα, ὡς τὸ προχειρότατον τῶν μέσων· ἀλλ' εἶχεν ἀποφασίσει νὰ προστρέξῃ καὶ εἰς βίαια μέτρα, ὃ δὲ κύριος Μπάμμυπλ ἐπετάχυνε διὰ τῶν λόγων του τὴν ἐκτέλεσιν τῆς ἀποφάσεως.

Τὸ πρῶτον σημεῖον τῆς ἐνάρξεως τῆς ἐκτέλεσεως ἦν ὑπόκωφός τις κρότος, ὃν ἀμέσως ἐπηκολούθησεν ἡ πτώσις τοῦ πῖλου τοῦ κυρίου Μπάμμυπλ, ἐκσφενδονισθέντος εἰς τὸ ἄλλο ἄκρον τοῦ δωματίου. Ἡ ἐπιτηδεῖα οἰκονόμος, ἀποκαλύψασα οὕτως αὐτόν, τὸν ἤρπασε διὰ τῆς μιᾶς χειρὸς ἀπὸ τὸν λαιμὸν, ἐν ᾧ διὰ τῆς ἐτέρας ἐγρονθοκοπεῖ χαλαζήδον αὐτόν, μετὰ θαυμαστῆς δυνάμεως καὶ εὐκινήσιος· τὴν γρονθοκοπικὴν δὲ ταύτην διασκέδασίν της ἐποίικιλλεν ἡ κυρία ἀμύσσουσα τὸ πρόσωπον αὐτοῦ καὶ τίλλουσα τὰς τρίχας του. Ὅτε δὲ τέλος ἔκρινε τὴν τιμωρίαν ἐπαρκῶς ἱκανοποιούσαν τὴν ὕβριν, ὠθήσασα ἔρριψεν αὐτόν εἰς τινὰ ἑδραν, καὶ τὸν προσεκάλεσε νὰ ὀμιλήσῃ καὶ πάλιν ἂν τολμᾷ περὶ τῶν δικαιομάτων του.

«Σῆκω ὀρθός! εἶπεν ἀκολούθως ἐπιτακτικῶς ἔσκουμπίσου γρήγορα, ἂν δὲν θέλῃς νὰ σου κάμω χειρότερα!»

Ὁ κύριος Μπάμμυπλ ἠγέρθη ἐν ἐλεινῇ καταστάσει, σκεπτόμενος τί ἄρα νὰ ἐννοῇ ἡ κυρία του, λέγουσα χειρότερα. Ἐσήκωσε τὸν πῖλόν του καὶ διηυθύνθη πρὸς τὴν θύραν.

«Φεύγεις; ἤρώτησεν ἡ κυρία Μπάμμυπλ.

— Βέβαια, ἀγάπη μου, βέβαια, ἀπεκρίνατο ὁ κύριος Μπάμμυπλ ἐπισπεύσας τὰ βήματά του. Δὲν εἶχα σκοπὸν νὰ. . . πηγαίνω, ἀγάπη μου. . . Εἶσαι πολὺ ζωηρὰ ἀπόψε, καί. . .»

Κατ' ἐκείνην τὴν στιγμήν ἡ κυρία Μπάμμυπλ προεπορεύθη μετὰ σπουδῆς ὀλίγα βήματα διὰ νὰ διευθετήσῃ τὸν τάπητα, ὅστις ἔνεκα τῆς πάλης ἦτο ἐν ἀταξίᾳ. Παρευθὺς δὲ ὁ κύριος Μπάμμυπλ ἐξώρμησε τοῦ δωματίου, προτοῦ νὰ τελειώσῃ τὴν φράσιν του, καταλιπὼν τὴν χήραν Κόρνυ κυρίαν τοῦ πεδίου τῆς μάχης.

Ὁ κύριος Μπάμμυπλ διετέλει ὑπὸ τὸ κράτος ἐκπλήξεως καὶ τρόμου. Ἐκ φύσεως εἶχε κλίσιν τινὰ εἰς τὸ νὰ φοβερίζῃ καὶ ἀπειλῇ, καὶ λίαν ἠδύνατο βασιλεύειν ποικιλοτρόπως τοὺς ἀδυνάτους, κατὰ συνέπειαν δὲ—εἶναι ἀνάγκη νὰ το εἴπωμεν;—ἦτο δειλός. Τὴν παρατήρησιν ταύτην ποιοῦμεν οὐχὶ ὡς σκοποῦντες νὰ κατηγορήσωμεν τὸν χαρακτῆρά του· πολλοὶ ἐπίσημοι δημόσιοι λειτουργοὶ, μεγάλης ἀπολαύοντες ὑπολήψεως καὶ θαυμασμοῦ, εἰσὶν ἐπιρρεπεῖς εἰς ἀδυναμίας τοιοῦτου εἶδους. Ὡστε τοιαύτη παρατήρησις εἶναι μᾶλλον ὑπὲρ αὐτοῦ, σκοπὸν δ' ἔχει νὰ καταδείξῃ εἰς τὸν ἀναγνώστην, ὅπως ἄξιός ἦτο νὰ κατέχῃ τὴν θέσιν, ἣν κατεῖχεν.

Ἄλλ' ἢ ταπεινώσεις αὐτοῦ δὲν περιορίσθη εἰς ταῦτα μόνον. Ἀφ' οὗ περιῆλθε τὸ πτωχοκομείον, καὶ πρῶτον ἤδη καθ' ὄλον του τὸν βίον ἐσκέφθη ὅτι οἱ περὶ τῶν πτωχῶν νόμοι ἦσαν υπερμέτροι αὐστηροὶ, καὶ ὅτι δίκαιον ἦτο οἱ ἐγκαταλείποντες εἰς βάρος τῆς ἐνορίας τὰς γυναῖκας τῶν ἀνδρῶν νὰ μὴ καταδικάζονται εἰς ποινήν τινα, ἀλλὰ μᾶλλον νάνταμείβονται ὡς μετὰ καρτερίας πολλὰ ὑποστάντες, ὁ κύριος Μπάμμυλ μετέβη εἰς μίαν αἴθουσαν, ἐν ἣ πτωχαὶ τινες γυναῖκες ἠσχρολοῦντο συνήθως εἰς τὸ νὰ πλύνωσι τὰ πανικά τοῦ καταστήματος, καὶ ἐν ἣ ἠκούοντο ζῶηραι καὶ θορυβώδεις συνομιλίας.

«Χμ! ἔκαμνεν ὁ κύριος Μπάμμυλ, ἀναλαβὼν τὸ σύνθηρος ἐπιβλητικὸν ἦθος' αὐταὶ τοῦλάχιστον αἱ γυναῖκες θὰ ἐξακολουθῶσιν ἀναγνωρίζουσαι τὸ δικαίωμά μου. Ἐ! ἔ! τί εἶναι αὐτὸ τὸ λακριντὶ, γλωσσοκοπάναις;»

Εἰπὼν ταῦτα ὁ κύριος Μπάμμυλ ἤνοιξε τὴν θύραν καὶ εἰσῆλθεν ὀργίλος καὶ ἀπειλητικὸς· ἀλλὰ παραχρῆμα μετεβλήθη ἢ ἐκφρασίς τῆς φυσιογνωμίας του εἰς συνεσταλμένην καὶ ταπεινήν, ὅτε μετὰ μεγάλης ἐκπλήξεως εἶδε τὴν κυρίαν σύζυγόν του ἐν τῷ μέσῳ τοῦ ὀμίλου.

«Ἀγαπητή μου, εἶπε, δὲν εἴξουρα πῶς εἶσθε ἐδῶ.

— Δὲν εἴξουρες πῶς εἶμαι ἐδῶ; ἐπανέλαθεν ἡ κυρία Μπάμμυλ. Καὶ τί δουλειὰ ἔχεις ἐδῶ;

— Ἐνόμισα ὅτι ὀμίλου παρὰ πολὺ καὶ δὲν ἔκαμναν τὴν δουλειὰ τους καθὼς χρειάζεται, ἀγαπητή μου, ἀπεκρίνατο ὁ κύριος Μπάμμυλ, οὐ ἢ σύγχυσις ἐπηυξήθη ὅτε μάλιστα εἶδε δύο γραίας παρὰ τὸν λέβητα τῆς πλύσεως θεωρούσας μετὰ θάμβους τὴν ταπεινώσιν τοῦ ἀλαζβόνο ἐπιστάτου.

— Ἐνόμισες πῶς ὀμιλοῦσαν παρὰ πολὺ; εἶπεν ἡ κυρία Μπάμμυλ. Καὶ τί σε ἔμελλε δι' αὐτό;

— Ἄλλὰ, ἀγαπητή μου... εἶπεν ὁ κύριος Μπάμμυλ ταπεινῶς.

— Μήπως εἶναι ἰδική σου δουλειὰ αὐτό; ἠρώτησε καὶ πάλιν ἡ κυρία Μπάμμυλ.

— Εἶναι ἀλήθεια, βέβαια πῶς τοῦ λόγου σου ὀρίζεις ἐδῶ, ἀγαπητή μου, εἶπεν ὁ κύριος Μπάμμυλ. Ἄλλ' ἔθαρροῦσα πῶς ἴσως δὲν ἦσουν μέσα.

— Νά σου εἰπῶ, κύριε Μπάμμυλ, ἀπεκρίνατο ἡ κυρία, δὲν σας χρειάζομεθα ἐδῶ· πολὺ σοῦ ἀρέσει καθὼς φαίνεται νὰ χώνης τὴν μύτη σου ἐκεῖ ὅπου δὲν εἶναι ἡ δουλειὰ σου· ὅλοι ἐδῶ σὲ περιγελοῦν καὶ σὲ περιπαίζουσι, μόνις στρέφης τὴν ῥάχη, καὶ κάμνεις πράγματα ποῦ εἶναι νὰ σκάνη κανεὶς εἰς τὰ γέλοια. Ἐλα ἐμπρὸς, ἀδειασέ μας τὴν γωνιά!»

Ἄφατον ἐδύνην ἠσθάνθη ὁ κύριος Μπάμμυλ ἰδὼν τὰς πτωχὰς μυκτηριστικῶς θεωρούσας αὐ-

τὸν, καὶ ἐδίστασε πρὸς στιγμὴν νὰ ἐξέλθῃ. Ἄλλ' ἡ κυρία Μπάμμυλ, ἥς ἡ ἀνυπομονησία οὐδεμίαν ἠνείχετο ἀναβολὴν, ἀρπάσασα λάγνηνον πλήρη σαπωνάδος καὶ δεῖξασα αὐτῷ τὴν θύραν, τὸν διέταξε νὰ ἐξέλθῃ εἰς τὴν στιγμὴν, ἄλλως ἠπειλήσε ὅτι θὰ περιλούσῃ διὰ τοῦ ὕγρου τὸ μεγαλοπρεπὲς πρόσωπόν του.

Τὶ νὰ κάμῃ ὁ κύριος Μπάμμυλ; Κατηφῆς καὶ κατησχυμένος προσέβλεψε περὶ αὐτὸν, καὶ ἐξῆλθε· μόνις δὲ ὑπερέβη τὸ κατώφλιον καὶ ὀπισθεν αὐτοῦ ἐξερράγησαν θορυβώδεις γέλωτες τῶν πτωχῶν. Αὐτὸ τῷ ἔμενε! νὰ καταντήσῃ ὁ περιγελωσ καὶ αὐτῶν τῶν πτωχῶν! Ἀπόλεσε τὴν ἀξίαν του, καὶ ἀπὸ τοῦ ὕψους τοῦ κλητορικοῦ ἀξιώματος κατέπεσεν οἰκτρῶς εἰς τὴν θέσιν βρεγμένης γάτας!

«Καὶ ὅλα αὐτὰ ἐντὸς δύο μηνῶν! ἔλεγε καθ' ἑαυτὸν ὁ κύριος Μπάμμυλ, ὑπὸ θλιβερῶν κατατροχόμενος συλλογισμῶν. Δύο μηνῶν!.. Πρὸ δύο μηνῶν ἐξουσίαζα ὄχι μόνον τὸν ἑαυτόν μου, ἀλλὰ καὶ ὅποιονδήποτε ὑπαγόμενον εἰς τὴν διακαιοδοσίαν τοῦ πτωχοκομείου· καὶ τώρα..!»

Ἦτο τοῦτο ἀνυπόφορον. Ὁ κύριος Μπάμμυλ ἐρράπισε τὸ ἀνοῖξαν αὐτῷ τὴν θύραν παιδίον (διότι ταῦτα ἀναλογιζόμενος εἶχε φθάσει μέχρι τῆς εἰσόδου τοῦ καταστήματος) καὶ κατῆλθεν εἰς τὴν ὁδὸν, βαδίζων ἀφηρημένως.

Ἐβάδισεν εἰς μίαν ὁδὸν, ἀκολούθως εἰσῆλθεν εἰς ἄλλην, καὶ κατόπιν εἰς ἐτέραν, μέχρις ὅτου ἡ κίνησις κατεπράνε τὴν πρώτην ἐκοιήν τῆς λύπης του. Ἡ συγκίνησις εἶχε καταβάλλει αὐτόν. Διῆλθεν ἐμπροσθεν πολλῶν κατηλειῶν καὶ ἔστη τέλος πρὸ ἐνός, οὗ δι' ἐνός βλέμματος εἶδεν ὅτι ἦτο ἔρημος ἢ αἴθουσα, ἢ μᾶλλον σχεδὸν ἔρημος, διότι εἰς μόνος πελάτης εὐρίσκειτο ἐν αὐτῇ. Ἦρχισε τότε νὰ βρέχῃ ῥαγδαίως· ἀπεφάσισε νὰ εἰσέλθῃ, διελθὼν δὲ διὰ τοῦ λογιστηρίου ἐζήτησε νὰ τῷ κομίσωσι ποτόν τι, καὶ εἰσῆλθεν εἰς τὴν αἴθουσαν.

Ὁ ἐν ταύτῃ εὐρισκόμενος ἦτο ἀνὴρ μελαψός, ὑψηλὸς τὸ ἀνάστημα καὶ περιτετυλιγμένος διὰ μεγάλου μανδύου. Ἐφαινετο ὅτι ἦτο ξένος καὶ ὅτι μακρὰν εἶχε διανύσει ὁδὸν, διότι ἦτο κατὰ κοπος καὶ τὰ ἐνδύματά του κατακεκομισμένα. Εἶδεν εἰσελθόντα τὸν κύριον Μπάμμυλ, ἀλλὰ μόνις ἤξιώσε νάντιχαιρετίσῃ αὐτὸν δι' ἀπλοῦ νεύματος.

Ἄλλ' ὁ κύριος Μπάμμυλ εἶχεν ἰκανὴν ἀξιοπρέπειαν, ἢν οὐδὲ ὅπως ἠδύνατο νὰ προσβάλλῃ ἢ ἀπρεπῆς συμπεριφορὰ τοῦ ξένου· ἐρρόφησεν ἐν σιγῇ τὸ γρῶγ καὶ ἤρχισε μὲ σοβαρὸν καὶ ἐπιβλητικὸν ἦθος νὰναγκινώσῃ τὴν ἐφημερίδα.

Ὡς ὅμως συχνάκις συμβαίνει, ὅτε ἐν τοιαύταις περιστάσεσιν ἀπαντᾷ τις σύντροφον, ὁ κύριος Μπάμμυλ δὲν ἠδύνατο νὰ κρατηθῇ, ἀλλ' ἀπὸ καιροῦ εἰς καιρὸν ἐρριπτε λαθραῖον βλέμμα ἐπὶ τοῦ ξένου· ἀλλ' ὁσάκις ἐποίει τοῦτο ἀπέ-

σπερην ἀμέσως συνεσταλμένως τοὺς ὀφθαλμοὺς, διότι ἀντέκρυζε τοὺς τοῦ ξένου, διαρκῶς ἀτενίζοντας αὐτόν. Τὴν συστολὴν δὲ τοῦ κυρίου Μπάμμυπλ ἐπὶ μᾶλλον ἐπηύξανε ἡ ἀξιοσημείωτος ἔκφρασις τοῦ βλέμματος τοῦ ἀνδρὸς ἐκείνου· εἶχεν οὗτος τὸ βλέμμα δξύ καὶ ἐταστικόν, ἀλλὰ συγχρόνως στυγνὸν καὶ καχύποπτον, οὐδεὶς δὲ ἰδύνατο νὰ τενησίῃ αὐτὸν χωρὶς νὰ αἰσθανθῇ ἐνδύμυχόν τινα ἀποστροφὴν.

Ἄφ' οὗ οὕτω πολλάκις διεσταυρώθησαν τὰ βλέμματά των, ὁ ξένος διακόψας τὴν σιωπὴν εἶπεν ἀποτόμως καὶ τραχέως·

«Ἐμὲ ἐζητεῖτε, ὅταν ἐκυττάξατε ἀπὸ τὸ παράθυρον;

— Μοῦ φαίνεται πῶς ἔχι' ἐκτός ἂν ἦσθε ὁ κύριος . . .»

Ὁ κύριος Μπάμμυπλ δὲν προεχώρησεν, ἐπιμῶν κατ' αὐτὸν τὸν τρόπον νὰ μάθῃ τὸ ὄνομα τοῦ προσφωνήσαντος αὐτὸν ξένου, καὶ ἐν τῇ νυπομονησίᾳ τοῦ νομίσας ὅτι οὗτος ἤθελε συμπληρώσει τὴν φράσιν.

«Βλέπω πῶς δὲν ἐζητεῖτε ἐμὲ, εἶπεν ὁ ξένος μετὰ τινος εἰρωνείας· ἄλλως θὰ εἰξεύρατε τὸ ὄνομά μου· δὲν τὸ εἰξεύρετε, καὶ σᾶς συμβουλεύω νὰ μὴ ἐπιχειρήσητε νὰ τὸ μάθητε.

— Δὲν εἶχα κατὰ νοῦν τίποτε κακὸν διὰ ἄς, νέε μου, παρετήρησεν ὁ κύριος Μπάμμυπλ ἐπὶ πάσης τῆς δυνατῆς ἀξιοπρεπείας.

— Καὶ οὕτε μοῦ ἐκάμετε,» προσέθηκεν ὁ ξένος.

Τὸν βραχὺν τοῦτον διάλογον ἐπηκολούθησε ἡ σιγὴ, ἣν ὁ ἄγνωστος διέκοψε καὶ πάλιν.

«Νομίζω ὅτι κάπου σᾶς εἶδα, εἶπεν ἑφορούτης τότε ἄλλην στολὴν καὶ μόνον μίαν φορὰν ἄς συνήτησα καθ' ὁδόν· δὲν εἴσθε κλητὴρ, νομίζω;

— Ναι, ἀπεκρίνατο ὁ κύριος Μπάμμυπλ ἐκλαγείς ὀπωσοῦν. Κλητὴρ ἐνοριακός.

— Ἔτσι εἶναι, ὑπολαβὼν εἶπεν ὁ ἕτερος νομίσας τὴν κεφαλὴν· εἴσθε εἰς τὴν ὑπηρεσίαν ἡμῶν ὅταν σᾶς εἶδα. Καὶ τί κάμνετε τώρα;

— Εἶμαι ἐπιστάτης τοῦ πτωχοκομείου, ἀπεκρίνατο ὁ κύριος Μπάμμυπλ βραδέως καὶ μετ' ἐμπαθείας, ὅπως θαμβώσῃ τὸν ξένον καὶ ἀναγκάσῃ αὐτὸν οὕτω νὰ τῷ ὀμιλῇ μετὰ τοῦ προσήκουστος σεβασμοῦ. Ἐπιστάτης τοῦ πτωχοκομείου, εἶπε μου!

— Θὰ φροντίζετε καὶ τώρα διὰ τὰ συμφέροντά σας, ὡς πάντοτε, δὲν ἀμφιβάλλω, ὑπολαβὼν εἶπεν ὁ ἄγνωστος, ὑπόδρα ἰδὼν αὐτόν. Μὴ στενοχωρησθε, ὀμιλήσατε ἐλεύθερα, καλέ μου θραυπε. Βλέπετε πῶς σᾶς γνωρίζω ἐξαίρετα.

— Ὑποθέτω, ἀπεκρίνατο ὁ κύριος Μπάμμυπλ, ἐπιθεῖς τὴν χεῖρα ὑπεράνω τῶν ὀφθαλμῶν, ὅπως ἄλλιον διακρίνῃ, καὶ ἐταστικώτατα παρατηρῶν τὸν ἄγνωστον ἀπὸ κεφαλῆς μέχρι ποδῶν ἐπὶ τὰ προφανοῦς ἀνησυχίας· ὑποθέτω πῶς ἕνας

ὑπανδρευμένος ἄνθρωπος, ὅπως καὶ ἕνας ἄγαμος δὲν εἶναι καθόλου ἀξιοκατάκριτος ἂν κερδίξῃ ἐντίμως κάμμιναν πένναν, ὅταν ἡμπορῇ. Οἱ ἐνοριακοὶ λειτουργοὶ δὲν ἔχουσι μισθοὺς πολὺ ὑπερόγκους ὥστε νὰ μὴ δέχωνται καὶ μικρὰ ἔκτακτα κέρδη, ὅταν ἡμπορώσι νὰ τὰ κάμωσι τιμῶς καὶ πρεπόντως.»

Ὁ ξένος ἐμειδίασε καὶ ἔσεισε τὴν κεφαλὴν ὡς θέλων νὰ εἴπῃ· «Βλέπετε καλῶς ὅτι δὲν ἀπατώμαι.» Εἶτα ἐσήμανε τὸν κώδωνα.

«Γέμισε αὐτὸ τὸ ποτήρι, εἶπεν εἰς τὸν ὑπηρέτην, δοὺς αὐτῷ τὸ κενὸν ποτήριον τοῦ κυρίου Μπάμμυπλ. Σᾶς ἀρέσει κἀνὲν ποτὸν ζεστόν καὶ δυνατὸν, ὑποθέτω;

— Ὅχι πολὺ δυνατὸν, ἀπεκρίθη ὁ κύριος Μπάμμυπλ μετὰ λεπτοῦ ἀβρόφρονος βηχός.

— Καταλαμβάνεις τί θέλω νὰ εἴπω, παιδί;» εἶπε ξηρῶς ὁ ἄγνωστος.

Ὁ ὑπηρέτης ἐμειδίασεν, ἐξῆλθε καὶ μετὰ μικρὸν ἐπέστρεψε, κομίζων ποτήριον πλήρες καὶ ἀχνίζον. Εὐθύς δὲ ἄμα τῇ πρώτῃ καταπόσει οἱ ὀφθαλμοὶ τοῦ κυρίου Μπάμμυπλ ἐδάκρυσαν, ἕνεκα τῆς δυνάμεως τοῦ ποτοῦ.

«Τώρα ἀκούσατέ με, εἶπεν ὁ ἄγνωστος, ἀφ' οὗ ἔκλεισε προηγουμένως θύραν καὶ παράθυρον. Ἦλθον ἐνταῦθα σήμερον μετὰ τὴν ἐλπίδα νὰ σᾶς ἀνακαλύψω, καὶ μία τύχη, ἀπὸ ἐκείναις ἑποῦ στέλλει κάμμιναν φορὰν ὁ διάβολος εἰς ὅσους ἀγαπᾷ, σᾶς ἔφερεν εἰς αὐτὸ τὸ μέρος ἴσα ἴσα εἰς τὴν στιγμὴν ὅπου σᾶς ἐσυλλογίζομην. Ἐχω ἀνάγκην νὰ μάθω ἀπὸ σᾶς μερικὰς πληροφορίας, καὶ ἐννοεῖται ὅτι ὅσον ἀσήμαντοι καὶ ἂν ἦναι αὐταί, τὰς ζητῶ πάντοτε μετὰ τὸ ἀζημιώτόν σας. Λάβε αὐτὰ κατ' ἀρχάς.»

Καὶ παρέθηκε συγχρόνως πρὸ αὐτοῦ ἐπὶ τῆς τραπέζης δύο χρυσᾶ νομίσματα, μετὰ προσοχῆς ὅπως μὴ ἀκουσθῇ ἔξω ὁ ἦχος τοῦ χρυσοῦ· καὶ ὅτε ὁ κύριος Μπάμμυπλ, ἐξετάσας αὐτὰ πρότερον ἐπιμελῶς διὰ νὰ βεβαιωθῇ μὴ τυχόν ἦσαν κίβδηλα, τὰ ἔθηκε περιχαρῆς εἰς τὸ θυλάκιόν του, ἐξηκολούθησεν·

«Ἐνθυμηθῆτε καλά. . . Ἐνα χεῖμῶνα, εἶναι τώρα δώδεκα χρόνοι. . .

— Ὁ καιρὸς εἶναι πολὺ μακρινός, εἶπεν ὁ κύριος Μπάμμυπλ. Ἄν ἦναι! . . . Ἐξακολουθήσατε.

— Τὸ μέρος εἶναι τὸ πτωχοκομεῖον.

— Καλά.

— Ἦτο νύκτα.

— Μάλιστα.

— Τὸ μέρος ἦτο ἡ ἀθλία ἐκείνη τρύπα, ὅπου ἐλεεῖναι γυναῖκες προσέρχονται διὰ νὰ δώσασιν ζωὴν καὶ υγιείαν, τῶν ὁποίων αὐταὶ σπεροῦνται. . . διὰ νὰ γεννήσωσι τέλος παιδιὰ κλαψιάρικα, εἰς βᾶρος τῆς ἐνορίας, καὶ ἐνίοτε νὰ κρύψωσι τὴν καταισχύνῃ των εἰς τὸ σκότος τοῦ τάφου.

— Ἐννοεῖτε ἕως, ὑποθέτω, τὴν αἴθουσαν

τοῦ μαιευτηρίου ; εἶπεν ὁ κύριος Μπάμμπλ, μὴ δυνάμενος νάντιληφθῆ καλῶς τῆς ζωηράς καὶ εἰκονικῆς περιγραφῆς τοῦ ἀγνώστου.

— Ναι, εἶπεν οὗτος. Ἐκεῖ ἐγεννήθη ἕν ἀρσενικὸν παιδί.

— Πολλὰ ἀρσενικὰ παιδιά ἐγεννήθησαν ἐκεῖ, παρετήρησεν ὁ κύριος Μπάμμπλ, σείσας τὴν κεφαλὴν εἰς ἐνδειξὴν ὅτι λίαν ἀόριστοι ἦσαν τοιαῦται πληροφορίαι.

— Εἰς τὸν διάβολον ὅλα αὐτὰ τὰ διαβολοσπέρματα ! ἀνεφώνησεν ὁ ξένος ἀνυπομόνως. Ὅμιλῶ δι' ἕνα παιδί ἀδύνατον καὶ ὠχρὸν, τὸ ὁποῖον ἔβαλαν ὡς μαθητευόμενον ἐδῶ κοντὰ εἰς ἑνὸς φερετροποιοῦ (δὲν ἔδινεν ὁ διάβολος νὰ κάμῃ ἐκεῖ καὶ τὸ ἰδικὸν του φέρετρον καὶ νὰ χωθῆ μέσα διὰ πχντὸς) καὶ τὸ ὁποῖον ἀκολούθως ἐδραπέτευσεν εἰς Λονδίνον, ὡς ὑποθέτουν.

— Ἄ ! ἐννοεῖτε τὸν Ὀλιβερ. . . τὸν μικρὸν Τουίστ ; εἶπεν ὁ κύριος Μπάμμπλ. Ἐνθυμοῦμαι πολὺ καλὰ. Δὲν ὑπῆρχε πλέον σκληροκέφαλος μωσχομάγκας ἀπὸ αὐτὸν εἰς τὸ κατὰσθημα....

— Δὲν θέλω νὰ μοῦ κάμῃτε λόγον περὶ αὐτοῦ. Ἀρκετὰ ὡς τώρα ἤκουσα, ὑπολαβὼν εἶπεν ὁ ξένος, διακόψας τὸν κύριον Μπάμμπλ εἰς τὸ μέσον τῆς φράσεώς του περὶ τῶν ἐλαττωμάτων τοῦ ταλαιπώρου Ὀλιβερ. Τί ἔγεινεν ἐκεῖνη ἡ γρητὰ στρίγγλα, ἡ ὁποία ἐπεριποιήθη τὴν μητέρα του κατὰ τὸν τοκετόν ;

— Τί ἔγεινεν ; εἶπεν ὁ κύριος Μπάμμπλ, ὃν τὸ γρῶγ εἶχε καταστήσῃ λιαν εὐδιάθετον. Δὲν εἶναι εὐκόλον νὰ εἰξεύρῃ κανεῖς, φίλε μου. Ἐκεῖ ὅπου εὐρίσκεται τώρα δὲν ἔχει λεχώνας. . . καὶ θὰ εὐρίσκεται χωρὶς δουλειά. . .

— Τί ἐννοεῖτε ; ἠρώτησεν ὁ ἄγνωστος σκυθρωπάσας.

— Ὅτι ἀπέθανε τὸν περὶσμένον χειμῶνα, ἀπεκρίνατο ὁ κύριος Μπάμμπλ.

Ἄκουσας τοῦτο ὁ ξένος ἐκύτταξεν αὐτὸν ἀσκαρδαμυκτῆ, ἀλλὰ μετὰ μικρὸν κατέστη σύννους καὶ ἀφηρημένος. Ἐπὶ τινὰς στιγμάς, οὐδεὶς ἠδύνατο νὰ εἰκάσῃ ἂν ἡ πληροφορία ἐκεῖνη ἀνεκούφισεν αὐτὸν, ἢ ἂν τουναντίον διέψευσε τὰς προσδοκίας του. Ἄλλ' ἐπὶ τέλους ἀνέπνευσεν ἐλευθέρως καὶ ἀποστρέψας τοὺς ὀφθαλμοὺς εἶπεν ὅτι αὐτὸ κατὰ βάθος δὲν εἶχε μεγάλην σημασίαν καὶ ἠγέρθη ἑτοιμαζόμενος νὰ ἐξέλθῃ.

Ὁ κύριος Μπάμμπλ ἦτο ἀρκετὰ πονηρὸς καὶ κατενόησεν ἀμέσως ὅτι παρουσιάζετο εὐκαιρία νὰ ὤφελθῃ ἕκ μυστικοῦ γνωστοῦ εἰς τὴν προσφιλεῖ του σύζυγον. Ἀνεμνήσθη τῆς ἐσπέρας, καθ' ἣν ἀπέθανεν ἡ γράϊα Σώλλυ· εἶχε δὲ λόγους ἰσχυροὺς νὰ ἐνθυμηταὶ καλῶς τὰ κατὰ τὴν ἐσπέραν ἐκεῖνην, διότι τότε προσήνεγκε τὴν χειρὰ του τῇ κυρίᾳ Κόρνυ· καίτοι δὲ ἡ κυρία οὐδέποτε ἐνεπιστεύθη αὐτῷ ἐκεῖνο οὐ μόνον μάρτυς ἦν αὐτῆ, ἐξ ὅσων εἰξευρεν ὅμως ὁ κύριος Μπάμμπλ ἠδύνατο νὰ συμπεράνῃ ὅτι τὸ μυστικὸν συνε-

δέετο μετὰ τῆς ὑπηρεσίας τῆς γραίας ἐν τῷ θεραπευτηρίῳ τοῦ πτωχοκομείου, κατὰ τὸν θάνατον τῆς νεαρᾶς μητρὸς τοῦ Ὀλιβερ Τουίστ. Συνεκέντρωσε ταχέως αὐτοῦ τὰς ἀναμνήσεις, καὶ ἀνεκόνισσε μυστηριωδῶς τῷ ἀγνώστῳ ὅτι ὑπῆρχε μία γυνή, ἥτις στιγμαῖς τινὰς πρὸ τοῦ θανάτου τῆς γραίας μεγαίρας ἔμεινε μετὰ ταύτης κεκλεισμένη κατὰ μόνας, καὶ πολλαὶ ὑπῆρχον πιθανότητες ὅτι αὕτη ἠδύνατο νὰ διαφωτίσῃ ὅπωςδῆποτε τὰς ἐρεύνας του.

« Πῶς ἠμπορῶ νὰ τὴν εὔρω ; ἠρώτησεν ὁ ἄγνωστος ἐξαφνισθεὶς, καὶ δείξας προφανῶς ὅτι οἱ φόβοι του, οἰοιδῆποτε ἂν ἦσαν, ἀνερριπίσθησαν μετὰ τοὺς λόγους τούτους.

— Μόνον μέσον ἐμοῦ, ὑπολαβὼν εἶπεν ὁ κύριος Μπάμμπλ.

— Πότε ; ἠρώτησε μετὰ ζωηρότητος ὁ ξένος.

— Αὐρῖον, ἀπεκρίνατο ὁ κύριος Μπάμμπλ.

— Εἰς τὰς ἑννέα τὸ βράδυ, εἶπεν ὁ ξένος, ἐξαγαγὼν τοῦ θυλακίου του τεμάχιον χάρτου, ἐφ' οὗ μετὰ βίας ἔγραψε, διὰ χαρακτῆρος προδιδόντος τὴν ὑπέρομετρον αὐτοῦ ταραχὴν, τὴν διεύθυνσιν οἰκίας μακρὰν κειμένης, παρὰ τὴν ὄχθην τοῦ ποταμοῦ. Εἰς τὰς ἑννέα τὸ βράδυ φέρατέ τὴν εἰς αὐτὸ τὸ σπίτι. Δὲν εἶναι ἀνάγκη νὰ σας συστήσω ἐχεμυθίαν, διότι αὐτὸ εἶναι τὸ συμφέρον σας.»

Ταῦτα εἰπὼν διηυθύνθη πρὸς τὴν θύραν, ἀφ' οὗ προηγουμένως ἐπλήρωσε τὰ γρῶγ. Ἀπεχαιρέτισε τὸν κύριον Μπάμμπλ, εἰπὼν αὐτῷ ἐν ὀλίγαις λέξεσιν ὅτι ὁ δρόμος τῶν δὲν εἶναι ὁ αὐτὸς, καὶ συστήσας καὶ πάλιν ἀκρίβειαν εἰς τὴν συνέντευξιν τῆς ἐνάτης ἐσπερινῆς ὥρας τῆς αὐρῖον, ἀπεμακρύνθη ἀποτόμως.

Ἄναγκουὸς τὸ χαρτίον ὁ ἐνοριακὸς ὑπάλληλος εἶδεν ὅτι μόνον τὴν διεύθυνσιν τῆς οἰκίας εἶχε σημειωμένην, οὐχὶ δὲ καὶ ὄνομα. . . Ὁ ξένος δὲν εἶχεν ἀπομακρυνθῆ πολὺ ἔτρεξε λοιπὸν κατόπιν αὐτοῦ διὰ νὰ τον ἐρωτήσῃ περὶ τούτου.

« Τί εἶναι ; εἶπεν ὁ ἄγνωστος στραφεὶς μετὰ ζωηρότητος. Διατί μὲ ἀκολουθεῖτε ;

— Μίαν λέξιν μόνον, εἶπεν ὁ Μπάμμπλ, δείξας τὸ τεμάχιον τοῦ χάρτου· τί ὄνομα θὰ ζήτησω ;

— Μὴνξ ! » ἀπεκρίνατο ἐκεῖνος, καὶ ἔσπευσε νὰπομακρυνθῆ ταχεῖ βήματι.

*Ἐπιτὰ συνέχεια.

**Π

Η ΧΕΙΡ

ἐπὶ πολὺν χρόνον ἐνομίσθη ὡς μία τῶν κυριωτάτων αἰτιῶν τῆς ὑπεροχῆς τοῦ ἀνθρώπου μεταξὺ πάντων τῶν ζῶων, τινὲς δὲ δισχυρίσθησαν ὅτι εἶνε καὶ ἡ μόνη ἀφορμὴ τῆς λογικότητος τοῦ ἀνθρώπου. Ἡ χεὶρ, κύριον ὄργανον τῆς ἀφῆς, εἶνε ἀναμφιβόλως ὄργανον τελειότατον καὶ μέγιστος βοηθὸς τῆς ἀνθρωπίνης διανοίας· ἀλλὰ δὲν εἶνε ὅμως καὶ ἡ πηγὴ αὐτῆς,